РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ-ВІЛЬНЯ-БЕЛАСТОК *ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.*

ПАГОНЯ

№ 28 (83) *27 жніўня – 2 верасьня 1994 г.* *Кошт 30 рублёў*

Народны Рух разваліўся, бо Гайдукевічу падалося, што ён стаіць вышэй, чым Лукашэнка - ст. 2.

Калі "дзед" крыкне, што ён у небясьпецы, "маладыя" трымаюць сьцены і столь - ст. 3.

Пратаколы допытаў нярэдка пісаліся следчымі ў адсутнасці арыштаваных - ст. 5.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: *Менск – Варшава – Масква – Санкт-Пецярбург.*

У ГОНАР ЛАРЫСЫ ГЕНІЮШ

19 жніўня пачаўся тыдзень ушанаваньня памяці вялікай дачкі беларускага народа Ларысы Геніюш. У Зэльвуна мерапрыемствы з гэтай нагоды прыехалі дэлегацыі з Менску, Горадні, Беласточчыны.

Настаяцель мясцовай царквы айцец Валянцін адслужыў малебен на беларускай мове. Памаліўся ён і на магіле Ларысы і Яна Геніюшаў. Прагучалі ўспаміны пра гэтых выдатных людзей, вершы. Вянок ад Патрыятычнага руху БЗВ усклаў старшыня Мікола Статкевіч.

Песьні на вершы ларысы Геніюш, беларускія народныя песьні прагучалі і ў раённым Доме культуры.Менчукі перадалі мясцовым уладам першыя экспанаты ў будучы музэй Ларысы Геніюш.

З 20 жніўня тыдзень памяці прадоўжыў тэатр аднаго актора Галіны Дзягілевай сьпектаклям "Белы сон" па творах Ларысы Антонаўны.

С.СУДНІК.

***

Сёньня на пласе родная мова.
Вырваць жывую належыць з агню.
Слова "кахаю" - слабае слова.
Мужнае слова - "абараню"!

***

Адзінай мэты не зракуся,
і сэрца мне не задрыжыць:
як жыць - дык жыць для Беларусі.
А без яе - зусім не жыць.

***

Мы, як зубры,
мы ў сябе дома,
тутэйшыя, што ад вякоў жывуць.
Мы, як дубы,
нас можна зьнішчыць громам,
але з зямлі нас роднай
не скрануць...

ВА ЎПРАЎЛЕНЬНІ ЎРАДА ВЫЯЎЛЕНА НЯСТАЧА

Падобна, што былога начальніка гаспадарчага ўпраўленьня Саўміна Трояна хутка чакае не вельмі прыемная размова з прадстаўніком праваахоўных органаў. Ёсьць зьвесткі, што новае кіраўніцтва ўрадавай, а цяпер ужо і прэзідэнцкай, гаспадаркі выявілі буйную нястачу матэрыяльных каштоўнасьцяў. Акрамя таго, па словах аднаго з работнікаў адміністрацыі Прэзідэнта, у апошнія дні кіраваньня Кебіча саўмінаўская маёмасьць практычна аказалася безгаспадарнай, не было належнага ўліку і кантроля за яе выкарыстаньнем. Гэты ж чалавек паведаміў, што незадоўга да адстаўкі Кебіча ў адным з домікаў урадавых дач у Драздах каля тыдня жылі невядомыя госьці, утрыманьне якіх каштавала беларускім падаткаплацельшчыкам прыкладна 16 мільёнаў рублёў.

НЕЛЕГАЛЬНА ПЕРАЙШЛІ МЯЖУ

18 жніўня ў раёне Бераставіцы пайшла ў Польшчу група з 67 чалавек, грамадзян Шры-Ланкі, Індыі, Аўганістана і Пакістана. Да мяжы іх давёз "Ікарус", арэндаваны ў Менску двума суправаджальнікамі - грамадзянамі Азербайджана. Зьдзейсьніўшы падкоп па ўчастку, які ахоўваецца Гарадзенскім памежным атрадам, парушальнікі мяжы апынуліся на тэрыторыі Польшчы, дзе былі затрыманы мясцовымі памежнікамі. Ёсьць інфармацыя, што польскія памежнікі папярэдзілі беларускіх калег аб плануемым пераходзе мяжы, але яны ня здолелі яго прадухіліць. Зараз падарожнікі, якія хацелі трапіць у Германію, вернуты на Беларусь.

СІМ

ГАЗАПРОВАД ГОРАДНЯ-КАРАЛЕВЕЦ ПРОЙДЗЕ ПРАЗ ПОЛЬШЧУ

Прадстаўнікі расейскага канцэрна "Газпрам", Каралевіцкага прадпрыемства "Газойл", беларускага "Белтрансгазу" сумесна з роднаснай арганізацыяй Польшчы "Gazownictwo" узгаднілі з кіраўніцтвам Сувалскага ваяводзтва Польшчы папярэднія дэталі будаўніцтва газапровада Горадня-Каралевец. Па польскай тэрыторыі газапровад пройдзе з двума адгалінаваньнямі да буйнейшых гарадоў ваяводзтва - Сувалкі і Элк. Будаўніцтва галоўнай магістралі провада, якое скончыцца ў студзені 1996 года, зфінансуе польска-расейская кампанія "Эўрагаз". Сувалскае ваяводзтва павінна атрымаць 400 мільёнаў кубоў газу (патрэбы да 2010 года будуць у два разы меней). Па зьвестках, газапровад да Каралеўца будзе падключаны да кампрэсарнай станцыі ў Івацэвічах. Да Горадні новая галіна праляжа ўздоўж ужо існуючай веткі, што задавальняе пакуль што патрэбы горада й вытворчага аб'яднаньня "Азот".

СІМ

ГУБІЦЬ ЛЮДЗЕЙ ВАДА

Два летніх месяцы бягучага года сталі рэкорднымі па колькасьці трагедый на вадзе. У чэрвені на вадаёмах Гарадзеншчыны патанула 11 чалавек, а ў ліпені ажно 74 (летась - 13). На думку старшыні аблсавета таварыства ратаваньня на водах А.Кандратовіча, павялічэньне колькасьці тапельцаў тлумачыцца сьпякотным надвор'ем у гэты час, а таксама тым, што ўсё часьцей адны лезуць у ваду ў нецьвярозым стане, а другія - не даглядаюць належным чынам сваіх нашчадкаў.

Толькі за два месяцы зарэгістравана 17 і 28 тапельцаў сярод дзяцей і п'яных адпаведна. Колькасьць загінуўшых на вадзе магла б быць яшчэ большай, але ратавальнікі прадухілілі гібель яшчэ 81 чалавека. Адзін з іх спрабаваў скончыць жыцьцё самагубствам: спрыгнуў са старога маста ў Горадні, але яны не дазволілі яму зрабіць гэтага. Увогуле ж, у зоне дзеяньня ратавальных станцый і пастоў не патануў ніводны чалавек.

А.ДУК.

НА ДВАРЫ ЛЕТА, А МЫ - НА ЛЫЖАХ

Праўда, толькі водных. І, як высьветлілася на спаборніцтвах Кубка сьвету ў Аўстры, беларускія водналыжнікі, як і ў былыя гады, былі непераможнымі! Але аб усім па парадку.

У фігурным катаньні першынствавала Алеся Паўлава. Прычым, увесь п'едэстал гонару аказаўся беларускім: на другім месцы - Ю.Грамыка, На трэцім - Т.Канайкіна. Нашы дзяўчаты таксама вызначыліся і ў шматбор'і, падзяліўшы ўсе ўзнагароды (А.Паўлава, Ю.Грамыка і І.Турэц адпаведна). Выдатная тройка была лепшай і ў скачках з трампліну, але тут ужо першынствавала Ірына Турэц.

Мужчынскі турнір таксама прынес перамогі. Найбольш удала выступіў "фігурыст" Юрый Рыктэр, які атрымаў залаты медаль. І ў камандным заліку зборная Беларусі заняла першае месца, за ёй - Нямеччына й Чэхія.

Г.ВАСІЛЕВІЧ.

БЯЗПЛАТНА – ТОЛЬКІ СЯБРАМ ПРАФСАЮЗА

З нядаўняга часу ў Гарадзенскім вабласным савеце прафсаюзаў бязплатныя парады, рэкамэндацыі, даведкі выдаюцца толькі сябрам прафсаюза пры наяўнасьці ў апошніх дакумэнтаў.

Тым, хто жадае атрымаць ад прафсаюзаў кансультацыю, ня маючы сяброўства ў яго шэрагах, прыйдзецца плаціць грошы.

Г.У.

СЬВЯТА ВАЙСКОВАЙ СЛАВЫ

Адбылося паседжаньне аргкамітэта па сьвяткаваньню ў г.Горадні 480-х угодкаў перамогі беларускіх войскаў на чале з Канстанцінам Астрожскім і Юрыем Радзівілам над маскоўскімі захопнікамі ў бітве пад Воршай.

Сьвята запланавана на 10 верасьня. У праграме: урачыстае шэсьце, ускладаньне кветак, імша ў каталіцкіх і праваслаўных храмах, канцэрт бардаўскай песьні.

Збор а 18 гадзіне 10 верасьня на пляцы Леніна.

Ул.інф.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ЧАРГОВЫ ТРУК

Нават Пазьняку і Чыкіну не ўручалі так шумна пасьведчаньні аб рэгістрацыі іх партый, як гэта зрабілі Міколе Шэляговічу. А стаў Шаляговіч старшынёй партыі Усебеларускага адзінства і згоды. У сталічных палітычных колах такое расцанілі як чарговы трук "шчыргага палешука".

Мікола Шэляговіч мае не малыя амбіцыі. У свой час ён уступіў у Беларускі Народны Фронт. Але, апынуўшыся ў фроньце не на першых ролях, вырашыў адыйсьці і дзейнічаць самастойна, стварыўшы суполку "Палесьсе", прапанаваўшы народнафронтаўцам дамагацца амаль ці не аўтаноміі для палешукоў. Народны Фронт не падтрымаў яго, убачыўшы ў гэтым афёру, якая можа раскалоць беларускае грамадзтва. Не знайшоўшы падтрымкі і сярод іншых дэмакратаў, Шэляговіч, паказваючы, як яго пакрыўдзілі народнафронтаўцы, распачаў дзейнасьць у сваёй суполцы.

Затым яго імя ўсплывае ў Партыі Народнай Згоды. Ён актыўна ўключыўся ў яе дзейнасьць, нават быў абраны ў выканкам партыі. Напэўна, Шэляговіч спадзяваўся, што яго падтрымаюць там, тым больш, што ПНЗ не стаіць на такіх трывалых нацыянальных пазіцыях як БНФ. Акрамя таго, у новай партыі можна было заняць вядучае месца. Але згодаўцы не зразумелі палешуцкіх намераў Шэляговіча. Ды і лідэры ў іх зьявіліся моцныя - Генадзь Карпенка і Віктар Ганчар, якія асабліва не жадалі выслухоўваць авантурныя парады. З ПНЗ прыйшлося разьвітацца. Сам Шэляговіч тлумачыць гэта тым, што ПНЗ зблізілася з БНФ, але, думаецца, справа ў іншым. Карпенка і яго партыя не здолелі хутка стаць аўтарытэтнымі. Трэба было шукаць новае месца, каб усе бачылі, што ёсьць такі Шэляговіч. У гэты ж час умацоўваюцца пазыцыі В.Кебіча. І Мікола ідзе ў Народны Рух Беларусі. Становіцца актыўным дзеячом. Падчас прэзідэнцкай кампаніі вырашыў зарэгістравацца кандыдатам, хоць выдатна ведаў, што сабраць 100 тысяч подпісаў - тое ж самае, што ўбачыць свае вушы. Затое здолеў прарэкламаваць сваё імя. А потым, зразумеўшы куды дзьме вецер, падтрымаў Аляксандра Лукашэнку і таксама разгарнуў тут актыўную дзейнасьць: выступаў, езьдзіў, пісаў... Праўда, Лукашэнка не асабліва аценіў яго. Цяпер разам з нядаўнікамі па прэзідэнцкаму марафону Цярэшчанкам і Бяловым стварылі партыю. Ды назву пазычылі ў партыі Народнай Згоды, тым самым выклікаўшы абурэньне ў членаў апошняй. Для чаго патрэбна Шэляговічу партыя? Хутка выбары народных дэпутатаў. І Мікола хоча таксама абрацца. Без падтрымкі нельга гэтага зрабіць. Таму і стварылі арганізацыю. Партыя - гэта не толькі людзі, але й грашовыя сродкі. А яны будуць ў гэтай партыі. Сёньня Шэляговіч заяўляе, што ў яго арганізацыі ўжо 720 членаў. Хлусіць, больш 200 разам з яго сябрамі не будзе. Але затое партыя, затое ж старшыня... Упэўнены, хутка Шэляговіч выкіне яшчэ які-небудзь трук.

ВОЛЬНАЯ ПТУШКА. ДАКУЛЬ?

Нядаўна кіраўнік адміністрацыі Прэзідэнта Леанід Сініцын заявіў, што адбываецца рух зьнізу па стварэньню партыі, якую б узначаліў Аляксандр Лукашэнка. Сініцын заўважыў, што ў Лукашэнкі няма пакуль намеру ствараць уласную партыю, але калі ініцыятыва будзе працягвацца, ён яе падтрымае.

Сам Прэзідэнт, з аднаго боку, зацікаўлены мець палітычную сілу, на якую можна абаперціся, бо цяпер у яго даволі хісткае становішча - тыя, хто падтрымаў яго ў час выбараў, могуць у любы момант адвярнуцца. А з другога боку, Прэзідэнт ня хоча зьвязваць сябе путамі партыйнай дысцыпліны. Бо яго дзеяньні нярэдка йдуць у разрэз з перадвыбарнымі абяцаньнямі.

Аляксандр Лукашэнка ўжо меў магчымасьць стаць кіраўніком палітычнай партыі. Як распавеў намесьнік старшыні Партыі народнай згоды Леанід Лойка, справа была так. Вясной 1991 года ў Вярхоўным Савеце была створана дэпутацкая група "Камуністы за дэмакратыю", у склад якой уваходзілі Аляксандр Лукашэнка, Аляксандр Сасноў, Васіль Даўгалёў, Леанід Сініцын, Генадзь Карпенка, Віктар Ганчар. Найбольш энэргічным з іх быў Аляксандр Лукашэнка. Таму менавіта з ім увайшла у кантакт група партыйных інтэлігентаў Менска. Дзьве гэтыя групоўкі арганізавалі ініцыятыўную групу па стварэньню новай партыі. У верасьні Лукашэнка і Сасноў былі абраны сустаршынямі аргкамітэту. Але потым абодва па-ангельску, нават не разьвітаўшыся, адыйшлі: адзін - улева, а другі - управа. Тады прыйшлося выбіраць старшынёй партыі Генадзя Карпенку.

Так што Аляксандр Лукашэнка - вольная птушка. Пакуль.

Уладзімір ВОЙНА.

ЛОПНУЛІ, ЯК МЫЛЬНЫ ПУХІР

Народны рух Беларусі яшчэ вясной лічылі амаль ці не самай уплывовай палітычнай сілай. А яго лідэр Сяргей Гайдукевіч, выпінаючы грудзі, заяўляў аб будучых перамогах. Рух аб'ядноўваў звыш 20 арганізацый - ад Партыі камуністаў да спартыўнага таварыства "Спартак". Гэта давала яго ўдзельнікам, па іх уяўленьню, права называцца "сапраўды народным".

Сёньня ж многія не баяцца гэты рух пхнуць нагой, ці плюнуць у яго бок. А Гайдукевіч нагадвае мокрага вераб'я.

Не сакрэт, што НРБ быў створаны у супрацьвагу дэмакратычным сілам, і ў першую чаргу Беларускаму Народнаму Фронту. І, як кажуць, яго родным бацькам стаў Саўмін. Кебічу выгадна было мець сілу, якая б падтрымлівала яго. Пры тым, гэтая сіла яшчэ і аб'ядноўвала многія арганізацыі. Невыпадкова сустаршынёй руху стаў Гайдукевіч. Ён актыўна выступаў у абарону сацыяльных правоў ваеннаслужачых і атрымаў на гэтым пэўны аўтарытэт. Кебіч вырашыў прыбрадць палкоўніка да сваіх рук, прапанаваўшы яму працу ў Камітэце па сацыяльнай абароне ваеннаслужачых. А потым выпусьціў і на палітычную арэну.

Гайдукевіч верна служыў Кебічу. Але каб так служыць увесь час, неабходна адкінуць усе амбіцыі. А Гайдукевіч сам захацеў стаць Фюрэрам, таму і пачаў актыўную дзейнасьць. Пакуль гэта было даспадобы Кебічу і яго камандзе - усё было добра. НРБ і Гайдукевіч мелі шырокі доступ да сродкаў масавай інфармацыі. Ім прадастаўляліся урадовыя дакумэнты. Іх заўвагі тут жа ухваляліся і прымаліся да ведама. І калі Аляксандр Лукашэнка пачаў сваю "антыкарупцыйную справу", Сяргей быў тут як тут. Ён часта прападаў у кабінэце Лукашэнкі. Падкрэсьліваў, што Народны Рух дапамагае камісіі на справе, а не на словах, як гэта, маўляў, робяць дэмакраты.

Час ішоў - набліжаліся прэзідэнцкія выбары. І тут у Народным Руху ўзьніклі спрэчкі: камуністы не захацелі падтрымліваць Кебіча, вырашылі дзейнічаць самастойна. Па іх меркаваньнях Кебіч не павінен быў быць Прэзідэнтам, бо і цяпер ня можа добра кіраваць дзяржавай. Іншыя члены НРБ зрабілі стаўку на Лукашэнку, бо бачылі, што гэта беспройгрышны варыянт. І толькі Гайдукевіч ды яго бліжэйшыя паплечнікі працягвалі балбатаць, што сёньня патрэбен менавіта Кебіч. Больш таго, Сяргей Гайдукевіч вырашыў паказаць хто ў доме гаспадар. І пачаў весьці самастойную гульню не параіўшыся з другімі кіраўнікамі арганізацый. Гэта тым не спадабалася. Не спадабалася такое і кебічаўцам, бо рады НРБ пахіснуліся.

Што ж, амбіцыі Гайдукевіча лопнулі як мыльны пухір. Адзін з вядомых дзеячоў гэтай арганізацыі з сумам заўважыў, што рух развальўся таму, што Гайдукевічу падалося, што ён стаіць вышэй, чым Лукашэнка. Першымі пакінулі рух камуністы, затым ЛКСМБ ды іншыя. Сёньня ў НРБ уваходзіць яшчэ нямала арганізацый. Але што яны ўяўляюць у параўнаньні з ПКБ? Нуль бяз палачкі. Ды і падтрымкі руху з боку афіцыйных структур няма.

Гайдукевіч пыжыцца, заяўляе аб пераглядзе праграмы. Добра, калі праграма НРБ будзе перагледжана і стане адпавядаць нармальным патрабаваньням. Толькі цягнік даўно адыйшоў. А славянскім саборам, жырыноўцам, марыністам-баталістам, ваенным маракам рабіць на Беларусі няма чаго.

У.А.

НА ПЕНСІЮ

Не пашанцавала Ўладзіміру Данько. Радавы міліцыянер, начальнік райаддзела, начальнік абласнога ўпраўленьня, намесьнік, першы намесьнік і нарэшце міністр унутраных спраў. Прывабны, стройны, малажавы мужчына, на якім так добра сядзіць міліцэйскі касьцюм. Але пабыў міністрам ён менш паўгода.

Уладзімір Аляксандравіч заўсёды ўмеў трымаць нос па ветры, а тут даў маху і вельмі вялікага. Трэба ж было Данько адмовіць Лукашэнку ў прадстаўленьні яго камісіі неабходных дакументаў. Адмовіў у прынцыпе правільна, але сёньня Прэзідэнт Лукашэнка, а не Кебіч, загады якога міністр выконваў раней. Адным з такіх загадаў было і звальненьне супрацоўнікаў МУС Сазонава і Мялумава, якія адмовіліся вяртацца з камісіі назад у Міністэрства. А цяпер Сазонаў і Мялумаў - адны з самых уплывовых людзей у апараце прэзідэнта. Таму стаў Данько пэрсонай апальнай. І ніхто за яго не заступіўся: у камуністаў свае клопаты, а дэмакратам былы міністр непатрэбны, бо меў неасьцярогу заявіць, што па перакананьнях застаецца камуністам.

Што ж, бывайце, Уладзімір Аляксандравіч! Не прачытаем мы больш вашых палымяных міліцэйскіх артыкулаў у газетах. Затое можна пісаць мемуары, ці аналізаваць камуністычную ідэалогію ў Беларусі.

У.СЕМЯНЦОЎ.

ВІЛЬНЯ АБ'ЯДНАЛА БЕЛАРУСАЎ КРАІН БАЛТЫІ

У Вільні адбыўся першы з'езд беларусаў краін Балтыі. Удзел у ім узяло звыш 100 прадстаўнікоў беларускіх суполак з Латвіі, Летувы, Эстоніі й Беларусі. Імпрэза была арганізавана дзякуючы намаганьням Згуртаваньня Беларусаў Сьвету "Бацькаўшчына" й Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве.

З'езд адкрыўся Дзяржаўным гімнам Рэспублікі Беларусь у выкананьні вядомага сьпевака Лявона Мурашкі. Пасьля кароткіх прывітаньняў і ўрачыстага канцэрту, у якім прынялі ўдзел асьпірантка Летувіскай музычнай акадэміі Натальля Нарэйка, оперны сьпявак Лявон Мурашка, канцэртмайстар тэатра опэры й балету Галіна Знайдзілоўская, паэты Тацьцяна Сабач, Алег Мінкін і Любоў Цімохіна, дэлегаты прыступілі да працы.

Прадстаўніца Згуртаваньня беларусаў сьвету "Бацькаўшчына" Ніна Пятухова сказала, што амаль 2 мільёны беларусаў жывуць цяпер у рэспубліках былога Саюза. Многія з іх, асабліва маладое пакаленьне, ужо толькі этнічна лічаць сябе беларусамі - ня ведаюць сваіх каранёў, традыцый, культуры свайго народа.

Але працэс адраджэньня набірае сілу. Пачуць гэта можна было практычна ва ўсіх выступленьнях дэлегатаў. Прадстаўніцы беларусаў Эстоніі (таварыства беларускай культуры ў Кохтла-Ярвэ) Маргарыта Астравумава й Вольга Балавашкіна расказалі пра прыхільнае стаўленне ўладаў гэтай дзяржавы да нацыянальных меншасьцяў, якія дбаюць пра сваю культуру, памятаюць гісторыю народа, не забываюць родную мову. Каб падтрымаць гэтыя працэсы, у Эстоніі рыхтуецца юрыдычнае палажэньне аб культурнай аўтаноміі меншасьцяў. Мяркуецца, што гэта дапаможа ім аддзяліцца ад расейскамоўнай масы, манаполію на абарону якой узяла на сябе Расея, выкарыстоўваючы гэта часта ў палітычных мэтах. Прамоўцы казалі, што на канцэрты, народныя сьвяты прыходзяць і эстонцы. На жаль, у Эстоніі не даходзяць газеты й часопісы, што друкуюцца на Беларусі, няма там і беларускай школы, хоць спробы яе стварэньня ўжо прадпрымаліся.

Дэлегат з Латвіі, прадстаўнік Таварыства беларусаў "Уздым" у Дынебургу пазайздросьціў сваім суродзічам, якія жывуць у Летуве. Галоўная праблема для беларусаў гэтай краіны - гэта бар'ер, створаны прынятым законам аб грамадзянстве, які перашкаджае 120 тысячам беларусаў узяць латвійскае грамадзянства.

Старшыня Таварыства беларускай мовы "Праметэй" у Рызе Алесь Карповіч паведаміў, што ў іх дагэтуль няма ўласнага будынку. Уся бяда ў адсутнасьці грошай. Але есьць энтузіязм і вера ў сваю справу - а гэта ўжо вельмі шмат.

На фоне агульных памяркоўных наракаНьняў зусім добра выглядалі справы ў віленскіх беларусаў. У іх ёсьць беларускія клясы, а з новага навучальнага года будзе й школа. Плануецца адчыніць школы таксама ў Салечніках і Вісагінасе. Менавіта пра гэта паведаміла дырэктар школы, старшыня Таварыства беларускай школы ў Летуве Лілея Плыгаўка. Трэці год вядзецца выкладаньне беларусскай мовы ў Віленскім педагагічным унівэрсітэце. У Вільні выходзіць "Наша Ніва". Штотыднёвая беларуская старонка ёсьць таксама ў газэце "Эхо Литвы". Беларусы Віленшчыны могуць слухаць і глядзець свае рэгулярныя радыё- й тэлеперадачы. Такім чынам было пра што паведаміць, падзяліцца думкамі.

Прадстаўнік беларусаў з Вісагінаса - горада ігналінскіх атамшчыкаў - выказаў меркаваньне, што ўсе беларускія арганізацыі, якія дзейнічаюць у краінах Балтыі, стануць мастом лучнасці між краінамі дзе жывуць й Бацькаўшчынай.

Дэлегаты з'езду прынялі рэзалюцыю й зварот да прэзідэнта А.Лукашэнкі.

Вырашана, што такія спатканьні будуць адбывацца што два гады. Наступнае адбудзецца ў Салечніках.

Дэлегаты з'езду ўдзельнічалі ў адкрыцьці новай мемарыяльнай дошкі Янкі Купалы на сьцяне дома нумар 14 па вуліцы Віленскай, дзе месьцілася рэдакцыя "Нашай Нівы", якую песьняр узначальваў у 1914-1915 г.г. Кветкі былі ўскладзены на магілах дзеячоў беларускай культуры Івана й Антона Луцкевічаў, Алаізы Пашкевіч (Цёткі) і іншых, пахаваных на віленскіх могілках Роса.

Уладзіслаў СТРУМІЛА.

НА ЗДЫМКАХ: адкрыцьцё мемарыяльнай дошкі, якую зрабілі па праекту менскага скульптара А.Міронычыка.

Фатаграфаваў Віктар ЖАРНАСЕКАЎ.

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

Падчас сустрэчы ў Луцку прэм'ер-міністраў Польшчы й Украіны В.Паўляк і В.Масол абмеркавалі сытуацыю пэрспэктыў разьвіцця польска-украінскіх адносінаў, асабліва ў галіне гаспадарчага супрацоўніцтва.

Кіраўнікі урадаў абедзьвух дзяржаў вылучылі наступныя прыярытэты: сельская гаспадарка і перапрацоўка сельскагаспадарчай прадукцыі, машынабудаваньне, ваенная прамысловасьць, фармацэўтыка, хімічная і мэталургічная прамысловасьці.

❒

Прадстаўнікі Саюза палякаў Беларусі наведалі Беласток, дзе сустрэліся з кіраўнікамі адміністрацыйных і культурных устаноў. У ходзе перамоў абмяркоўваліся магчымасьці пашырэньня супрацоўніцтва ў галіне культуры і павелічэньня дапамогі Саюзу палякаў.

Гарадзенскія госьці выказалі зацікаўленасьць у прафэсійнай апецы над рознымі калектывамі (на Гарадзеншчыне каля 30 польскіх калектываў) і культурнымі ўстановамі.

Па матэрыялах польскага друку.

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаеў правёў у Вільні перагаворы з Прэзідэнтам Летувы Альгірдасам Бразаўскасам. Пад час візыта дэлегацыі падпісалі некалькі дагавораў. У прыватнасьці, аб прававой узаемадапамозе. Вельмі важным было падпісаньне пратакола аб выкарыстаньні летувіскага порта Клайпэда для перапрацоўкі казахстанскіх грузаў.

❒

У Вільні адкрыўся культурны цэнтр ЗША. У ім можна атрымаць любую інфармацыю, якая датычыцца Амерыкі. Яго кніжны фонд налічвае 2,5 тысячы кніг па гісторыі ЗША, паліталогіі, эканоміцы, іншым сферам навукі й тэхнікі, а таксама мастацкую літаратуру, альбомы па мастацтву. На камп'ютарных лазерных дысках сабрана калекцыя 250 перыядычных выданьняў апошніх пяці гадоў.

МГ

ГРАМАДЗТВА

Пасьля доўгіх, безвыніковых мытарстваў у Саўміне, Дзяржчарнобылі, Міністэрстве энэргетыкі і электрафікацыі з апошняй, мабыць, надзеяй зьвяртаюся да вас у "Пагоню". На працягу некалькіх гадоў я намагаюся хаця б данесьці свае прапановы, думкі, разьлікі да беларускага ўраду, але ўсе мае спробы, што ў сьценку гарохам. Чыноўнікі ўсьміхаюцца, абяцаюць...Тым не менш я не атрымаў ніводнага адказу. Праўда, нядаўна напісаў ліст нашаму прэзыдэнту, аднак спадзяваньняў на адказ таксама ня маю. Надрукуйце, калі ласка, мой ліст у "Пагоні", калі гэта магчыма, бо супрацоўніцтва з іншымі рэдакцыямі, на жаль, не дало ніякага плёну.

МАЎКЛІВЫЯ ДЗЯЦЬКІ З САЎМІНУ

ДАВАЙЦЕ ЗМАГАЦЦА З ЧАРНОБЫЛЯМ

Мы ўсе добра ведаем пра Чарнобыль, але здаецца мы аб ім запамяталі. Зараз па ліквідацыі гэтай бяды практычна нічога не робіцца, у забруджанай зоне дагэтуль жывуць людзі, вырошчваюць там радыеактыўны хлеб і ядуць яго.

Як мне вядома ,антычарнобыльская праграма "Вектар" ня мае сродкаў. А тым часам цэзій, цэрый і цырконій точаць наша з вамі жыцьцё і нашых будучых дзяцей.

Зараз вядома, што пры ўзрыве чацьвёртага рэактара на АЭС было выкінута ў атмасфэру і асела на зямлю такая колькасьць радыеактыўных ападкаў, якая эквівалентная выбуху 200 бомбаў, скінутых ЗША на Хірасіму й Нагасакі. Да 80% гэтых ападкаў знаходзіцца ў 30-ці кілямэтровай зоне. У тых мейсцах, дзе не гаралі глебы, ападкі знаходзяцца ў верхнім, да 1-3 см, слоі зямлі.

Як вядома, існуюць тры мэтады барацьбы з гэтай бядой:

Мэханічны, калі гэты слой глебы зрэзваецца і транспартуецца ў мейсца надзейнага пахаваньня.

Хімічны. Паводле гэтага спосабу глебу апрацоўваюць кіслотамі.

Біялагічны спосаб датычыць у першую чаргу тых земляў, якія трэба й надалей гараць для атрыманьня ўраджаяў сельгакультур. Пасьля чаго крухмальныя культуры неабходна выкарыстоўваць для атрыманьня сьпірту, з якога вырабляюць газалін. Газалін выкарыстоўваецца для работы дызэльных электрастанцыяў. Дымы гэтых электрастанцыяў павінны мэтадам барбатажу ачышчацца ад CO_2 вапняковым малаком. Такім чынам, мы пазбавімся ад радыяцыі праз вуглярод.

Найлепшы эфэкт атрымоўваецца пры выкарыстаньні ўсіх спосабаў у комплексе. З біялагічнай масай з глебы будуць выдаляцца і цяжкія мэталы. А з цягам часу вырашчаныя ўраджаі на забруджаных землях можна будзе выкарыстоўваць для сямян. Ад гэтага рэзка ўзрастуць ураджаі. Цяпер,што датычыць захоўваньня верхняга слоя глебаў. Замест магільнікаў найлепш выкарыстоўваць старыя шахты ці распрацаваць тэхналёгію пахаваньня адходаў у сьвідравінах з прымяненьнем выбуховых работаў. Вельмі важна, каб пахаваньне адбылося на глыбінях, дзе ёсьць салёная вада. У ёй, як правіла, утрымліваюцца ўсе элемэнты табліцы Мендзялеева, у тым ліку і солі кобальту і бору, якія замядляюць ядзерныя рэакцыі. Да таго ж, вопыт заходніх краінаў сьведчыць: калі радыеактыўныя ападкі пахаваныя пад зямлёй на вялікіх глыбінях, шкода ад іх мінімальная.

МЫ ЎЖО ЗАБЫЛІСЯ, ШТО Ў БЕЛАРУСІ ЗАЎСЁДЫ БЫЛА СВАЯ ЭЛЕКТРАЭНЭРГІЯ

Энэргэтычная праблема ў Беларусі сёньня відавочная. Неабходна зараз, неадкладна разьвіваць прамысловасьць па вырабу гідраўлічных турбінаў малой магутнасьці, абсталяваньня мэханізмаў ГЭС і ветраэлектычных станцыяў. Магчыма, удасца заахвоціць заходніх інвэстараў. Вельмі важна зараз сярод краінаў СНД мець першынство ў гэтай вытворчасьці, каб найперш узнавіць свае вадзяныя млыны, якія сустракаліся раней у нас ці ня ў кожнай вёсцы. Гэта дасьць магчымасьць кожную гадзіну эканоміць дзевяць тон умоўнага паліва, значна палепшыць эканомію. Зьявіцца магчымасьць зноў разводзіць рыбу.

На ветравых станцыях можна будзе атрымліваць да 25% патрэбнай энэргіі. Усё гэта разам дазволіць направіць справу ў эканоміцы.

М.ЯРМОЛЕНКА,
рабочы.

НАЗВА ЗЬМЯНІЛАСЯ, А СУТНАСЬЦЬ?

Вы бачылі на вуліцах гарадоў Беларусі два-тры месяцы таму лысых хлопцаў? Ня тых, што стараюцца прытрымлівацца такім чынам моды й ня тых, што вярнуліся з месцаў пазбаўленьня волі, а юнакоў, якіх забіралі ў войска. Зараз яны ўжо апранулі "хэбэ", абулі "кірзу" замест красовак і служаць. А як? Аб гэтым напісаў у сваім лісьце брату жаўнер, якога прызвалі з Горадні (Знакі прыпынку і стыль арыгіналу захаваны).

"Здарова братан!

Служба ідзе пакуль нармальна. Першыя два тыдні мы ўпарта "пахалі". Ноччу ўзынімаюць адціскацца. Зараз я на зборах у N. Кормяць таксама нармальна. Па выхадных днях ходзім тэлефанаваць дамоў. Увечары глядзім відак, але ня кожны дзень. Пакуль на зборах. А потым павязуць у часьць. У нас у часьці дзедаўшчына яшчэ нармальная ў параўнаньні з іншымі. Калі яны нап'юцца, тады - вешалка, а п'юць яны праз два дні. А так ганяюць толькі фізой, стравявой і работамі.

Ёсьць дзяды з Горадні.

Самае галоўнае - не стучаць і не тармазіць. Дзяды нам расказвалі розныя падколкі, напрыклад дзед крыкне, што ён у небясьпецы, і ўсе трымаюць сьцены і столь.

Хутка паедзем у часьць, вось там і давядзецца зразумець што такое армія. Калі мы прыедзем у часьць, нас будуць правяраць. І толькі цяпер я зразумеў, што такое "грамадзянка", дом, бацькі.

У верасьні нас павінны перавесьці. Праз тры месяцы некалькі чалавек дэмабілізуюцца. Пераводзіць будуць 18 разоў спраўжаў праз штаны.

Каб ты ведаў, як тут сумна, як успомніш дом ці бацькоў - лезуць сьлёзы і раздзірае нуда. Гэта ўсё г...но, жыцьцё - г...но, раз пайшоў трэба адслужыць.

У нас у N, колькі я служу, цэлымі днямі стаіць сьпякота. Немагчыма займацца. Калі паглядзіш на "гражданку", так нудна й цягне дамоў. Усе дзяўчыны йдуць купацца, а я сяджу як у зьняволеньні. Армія нікому не патрэбна. Раю табе не ісьці у войска. Хутка ў часьці будзем фатаграфавацца, але на шмат ня хопіць грошай.

Атрымліваю я 32 тыс.рублёў, з іх 20 - дзедушкам. Ну што, пісаць больш нечага."

P.S.: Друкуючы гэты ліст ніхто не зьбіраўся абняслаўляць армію. Проста людзі павінны ведаць, што там і як, чым яна дыхае, і задумацца над тым, ці зьмянілася што пасьля таго, як у Беларусі зьявілася сваё войска.

КІРАЎНІЦТВА НОВАЕ - МЭТАДЫ РАНЕЙШЫЯ

Здавалася б, у Беларусі да ўлады прыйшло новае кіраўніцтва, але ж складваецца ўражаньне, што нічога не зьмянілася. Учынкі новага ўраду амаль не адрозьніваюцца ад папярэдняга: зноў вырашылі лекаваць эканоміку, спыняць інфляцыю за кошт пагаршэньня дабрабыту насельніцтва.

11 жніўня адбылося чарговае падвышэньне цэнаў, на гэты раз на хлебабулачныя й малочныя вырабы. Аб тым, што гэта здарыцца, вядома было даўно, і народ толькі чакаў: калі нарэшце й нокольні. Але ніхто, напэўна, не меркаваў, што цэны ўзрастуць у столькі разоў: батон - амаль у 2, кілаграм сьметаны - у 3, тварагу - у 3,5, бохан жытняга хлеба - у 12, а літр малака й кефіру - ажно ў 20. А што ўзамен? Саўмін пастанавіў да 20 жніўня выплаціць у якасьці кампэнсацыі ўсяго толькі па 75-85 тысяч рублёў непрацуючым пэнсіянэрам і тым, што працуюць на сельгаспрадпрыемствах, хто даглядае інвалідаў і састарэлых, навучэнцам, беспрацоўным, сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей ва ўзросьце да 16 гадоў. А што астатнім групам насельніцтва? Нічога. Але ж нельга забываць, што зусім нядаўна прыкладна ў два разы падаражэлі мясныя вырабы й у сярэднім у 4 разы - жыльлёва-камунальныя паслугі. Дзе знайсьці на ўсё гэта грошы, ніхто не сказаў.

Выступаючы 10 жніўня па беларускаму тэлебачаньню, А.Лукашэнка падкрэсьліў, што цяжар рэформаў будзе разьмеркаваны па справядлівасьці й багатых ён закране больш, бедных - менш. А вось каго ён адносіць да першых, а каго да другіх - не сказаў. Пра якую справядлівасьць можа ісьці размова, калі той жа пэнсіянер, напрыклад вайсковец, можа атрымліваць звыш мільёна штомесяц, і жыве адзін, а яму яшчэ й кампэнсацыю даюць, а рабочы, зарабляючы ўсяго 300-400 тысяч, павінен утрымліваць сям'ю.

Не забывайце, шаноўнае спадарства, што Прэзыдэнт папрасіў (у чарговы раз) пацярпець яшчэ 6-8 месяцаў, таму падрыхтуйцеся да таго, што новае кіраўніцтва будзе выпраўляць свае й чужыя памылкі за кошт вас, і вам неадночы давядзецца зацягваць паясы. У вас зноў і зноў будуць прасіць прабачэньня. Але ж ці заменіць яно кавалак хлеба?

С.РЭЎКА.

ЗАСТАЎСЯ САМ НА САМ

Вёска Вострава знаходзіцца ў 14-15 кілямэтрах ад Скідаля і ўваходзіць у склад Скідальскага сельскага Савета.

Вострава сярод большасьці мясцовых жыхароў называюць Лабані. Таму што тут хаваліся стрыжаныя пад "лоб" хлопцы рэкруцкага набору. Гэта было ў царскія часы. Цяперашняя назва паходзіць ад таго, што вёска знаходзіцца сярод густога хвойніку й выдзяляецца як востраў. Некалі тут было больш за дзесяць хат. Жылі людзі ў асноўным аднаго прозьвішча - Ушкевічы.

Яшчэ восем гадоў таму, калі знаходзіўся за кілямэтар ад вёскі, можна было пачуць брэх сабак, крык пеўняў. А цяпер усё вымерла. Калі еду на ровары да Вострава, дык падумаў, што з вёскай штосьці здарылася, аніякага гуку. Дзе ж людзі? Давай, думаю, зайду ў хату самага маладога жыхара Р.Х.Ушкевіча.

- Застаўся я адзін, - гаворыць Расьціслаў Хвёдаравіч.- Добра, што працую ў лясьніцтве, а то здурэў бы ад адзіноты.

- А як і дзе бярэце хлеб ды іншае?

- Усё патрэбнае прывозіць аўталаўка й пакідае там, дзе дамовімся. Я там жа пакідаю грошы. Так і жыву, лепшай долі не чакаю, бо ў мае 59 год чакаць іншага ўжо немагчыма.

НА ЗДЫМКУ: Р.Х.УШКЕВІЧ .

Фатаграфаваў І.БАРЫСАЎ.

КАНФЭСІІ

СЕМ ТЫСЯЧ ПАСЬЦЕЛЬНЫХ КАМПЛЕКТАЎ АД СПАЕРСКАЙ ДЫЯЦЭЗІІ

На адрас вабласнога дзіцячага шпіталю Горадні ад Спаерскай дыяцэзіі з Нямеччыны прыйшоў гуманітарны груз, зьмесьціва якога склалі сем тысячаў навюткіх пасьцельных камплектаў.

Дапамога з Нямеччыны гарадзенскаму шпіталю стала мажлівай дзякуючы пасярэдніцкай дзейнасьці гарадзенскай філіі дабрачыннай каталіцкай арганізацыі "Карытас"

МАНАХІНІ ДЗЕЛЯЦЦА

На адрас Базыльянскага жаночага кляштара Горадні прыйшла гуманітарная дапамога ад дабрачынных арганізацый Нямеччыны.

Груз, а склалі яго прадукты харчаваньня, вопратка ды іншае, манахіні разьмеркавалі частково на патрэбы кляштару, а другую частку перадалі малазабясьпечаным сем'ям і ў дамы састарэлых.

ІНСТЫТУТ СКОНЧЫЛІ, А ПРАЦАВАЦЬ...

Толькі 32 слухачы з 160 паступіўшых у філію Люблінскага каталіцкага унівэрсітэту - Гарадзенскі інстытут катэхізысу - змаглі атрымаць дыплёмы.

На жаль, амаль ніводзін з 32 выпускнікоў не пажадаў працаваць па атрыманай прафэсіі. Таму сёлета пры наборы на чарговы трохгадовы курс абвучэньня жадаючаму неабходна мець накіраваньне ад ксяндза.

Г.А.

АБАТЫ ЗАХОДНЯЙ ЭЎРОПЫ СЛУХАЮЦЬ І ДАПАМАГАЮЦЬ

У Мадрыдзе прайшоў трэці зьезд абатаў ордэну Сьвятога Бэнэдзікта. Да працы на зьезьдзе была запрошана настаяцельніца Базыльянскага кляштару Горадні матушка Гаўрыла. Пра свой удзел у зьезьдзе матушка пагадзілася расказаць для чытачоў "Пагоні".

- Галоўнай мэтай зьезду зьяўлялася вывучэньне праблемаў манаскага руху на тэрыторыі Ўсходняй Эўропы. Там я ўпершыню пачула, што ў асяроддзі абатаў Заходняй Эўропы эўрапейскімі лічацца тыя землі, дзе пануе хрысьціянства. Таму Сібір і Далёкі Ўсход у іх разуменьні - таксама Эўропа.

Мяне запрасіў на зьезд абат Michel Van-De Paris ,каб я расказала пра справы, цяжкасьці і пэрспэктывы жаночага манаскага руху на тэрыторыях маладых дзяржаў, якія паўсталі на абломках СССР. Мой даклад спадабаўся, бо мяне таксама запрасілі выступіць на летніх курсах Мадрыдзкага унівэрсітэту. Увогуле зьезд меў дабрачынны накірунак, бо сам ордэн абатаў Сьвятога Бэнэдзікта зьяўляецца заснавальнікам дабрачыннага фонду "Шэветонь". Гэты фонд мае на мэце дапамагаць усім манахам Усходняй Эўропы. Што тычыцца манахаў на Беларусі, то магу запэўніць, што мы другія, каму фонд гарантаваў дапамогу. Найперш яе атрымалі манахі Румыніі. Расказаць пра формы дапамогі не ўзяўся, ведаю, што ў асяроддзі праваслаўных за кантакты з каталікамі буду мець шмат клопату. Але на гэты зьезд я паехала з блаславеньня Патрыярха Маскоўскага і Ўсея Русі. І думаю, што не прагадала, бо ў верасьні да нас прыедуць прадстаўнікі "Шэветонь" і правядуць перамовы аб форме першачарговай дапамогі.

Г.ЗАЛЕСКІ.

ПАДАРОЖЖЫ

БЕЛАРУСКІ ГОЛАС НА ВАРШАЎСКАЙ ХВАЛІ

(Заканчэньне. Пачатак у N 28)

Побач з беларускай рэдакцыяй знаходзіцца ўкраінская й летувіская, а яшчэ далей - нямецкая й ангельская. Цікава назіраць, калі нехта загляне ў габінэт і хутка аб нечым гаворыць па-украінску. Аднак тут гэта норма - усе, на дзіва, добра разумеюць адзін аднаго.

На Украіне таксама выбары, адчуваецца, як хвалююцца калегі з суседняй рэдакцыі. А праз два дні ў Польшчу прыляціць прэзыдэнт ЗША, аб гэтым толькі й гавораць у тэлевізары.

Пасьля працы мы паедзем у госьці да беларускіх студэнтаў у інтэрнат. Большасьцю яны паходзяць з Беласточчыны. Усе гавораць па-беларуску й шчыра па-беларуску сустракаюць. Узгадваю свае студэнцкія гады і ўмовы у якіх жыў. Канешне, з іхнімі не параўнаць.

Мы зноў і зноў гаворым пра Беларусь, пра выбары, пра Пазьняка. Нехта нават пытаецца, а што будзе ў Беларусі, калі да ўлады дарвецца дырэктар саўгаса, альбо й надалей застанецца Кебіч. І нягледзячы на нашую вясёлую аптымістычную размову, адна дзяўчына заўважае, што беларусы як нацыя ў Польшчы ўжо зьнікаюць. Застаюцца толькі адзінкавыя асобы, а дзяржава Беларусь гэтым нават і не цікавіцца. І толькі маленькі коцік увесь час не зыходзіць з маіх рук, далікатна кусае іх і патрабуе ўвагі. Ён таксама ўсё разумее па-беларуску, але ж вельмі хочацца яму пашалець.

На разьвітаньне хлопцы вядуць мяне за інтэрнат, каб паказаць адну цікавостку. На белай цаглянай сьцяне вялікімі літарамі зроблены надпіс: “Няхай жыве Беларусь!”

У такой маладой і прыемнай кампаніі час праляцеў незаўважна. Я вяртаюся да сябе ў школку, задаволены сустрэчай. Нехта ўжо сьпіць, кагосьці яшчэ няма, а я апавядаю сваім спадарожнікам аб тым, што бачыў, праўда, ня ўсім гэта цікава.

Праз дзень я зноў на радыё. Мы сабраліся паглядзець горад і наведаць Юры Туронка, каб узяць у яго інтэрв’ю. У рэдакцыі толькі Валодзя, ён сумны і нечым вельмі занепакоены.

ПАП перадало, што з учарашняга вечара ў Менску і ва ўсіх вабласных будынках радыё й тэлебачаньня ўведзена дадатковая ахова з войскаў МУС. Матывуецца гэта тым, быццам была спроба ўзарваць бомбу на менскім тэлебачаньні. Аднак камэнтатары з усяго сьвету перадаюць, што гэта першы крок да ўвядзеньня ваеннага становішча.

Карціць у горле, вочы набухаюць сьлязьмі, я таксама маўчу. Няўжо гэта будзе...

Мы набіраем па тэлефону Менск. Адказвае знаёмы прыемны голас: сьпякотна й сумна, на выбары ня пойдзем, ня хочам. І больш ніякіх навін з Менску.

- А што ў тэлевізары?

- Нейкая сумная музыка, а зараз кіно пра вайну.

У нас, як заўсёды, ніхто ні аб чым ня ведае, ніхто нават не падазравае, што можа адбыцца ў тваёй невялікай краіне.

Валодзя кажа, што павінен тэрмінова выехаць у Менск, яму звоняць з аднае варшаўскае газэты й таксама заказваюць матэрыялы з Беларусі. Чакаюцца сэнсацыі.

Да цягніка застаецца трохі меней, як дзьве гадзіны. Мы едзем на вакзал, купляем білет і сякія-такія рэчы ў дарогу, паколькі часу ўжо на тое, каб заехаць дамоў, не застаецца. Дзякуй Богу, што ў Польшчы ўжо не існуе праблемы адразу на вакзале набыць кашулю, швэдар, лёзы і ўсё неабходнае чалавеку ў дарогу.

Валодзя ад’яжджае цягнікам Варшава - Полацак у 19.12, а яшчэ праз некалькі хвілін я ўзгадаю, што нічога так і не сказаў яму на разьвітаньне.

У той вечар не захочацца адразу ісьці ў школу. Я паблукаю па Варшаве, вып’ю кавы ў маленькай кавярні і ўсьміхнуся на разьвітаньне вясёламу кельнеру.

Нашыя дзеткі чамусьці доўга ня будуць спаць, з пакоя даносіцца голас польскага камэнтатара - сёньня ўжо паўфінальныя матчы ў Амэрыцы.

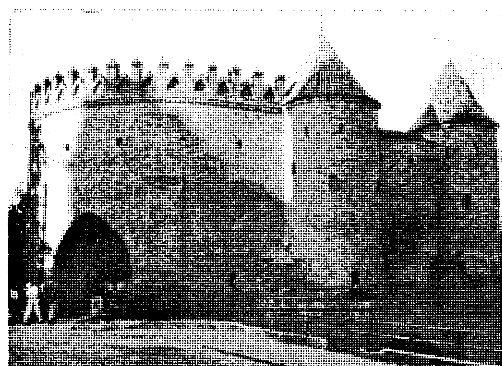

Заўтра я павінен буду з самай раніцы ехаць на радыё й працаваць, паколькі ў рэдакцыі засталося толькі два чалавекі, астатнія ў адпачынках. А перад сном яшчэ раз асэнсую мінуўшы дзень, яшчэ раз зьдзіўлюся жыцьцю: якія ўсё ж дзіўныя рэчы яно падчас вырабляе. Валодзя ад’ехаў у Беларусь, дзе невядома што можа адбыцца ў любы час, а я застаўся тут, у Польшчы, каб вяшчаць беларусам, чым жыве Польшча.

Дзіўная рэч: у Варшаве праліўны дождж. Нават цяжка сабе ўявіць сярод такой сьпёкі і такі прыемны прахалодны дождж. На вуліцах не шматлюдна, часам сустракаюцца ўжо падпітыя мужчыны без парасонаў - ім усё роўна.

Нейкая маладая дзяўчына, што сядзіць за сьпінай у аўтобусе, напявае ціхенька: “Yesterday...” Мне добра чуваць, я баюся адвярнуцца. Напэўна, яна шчасьлівая, а, можа, папросту радуецца гэтаму дажджу.

Ужо ў дзесяць гадзін раніцы ў рэдакцыі я чытаю сьвежыя газэты й шукаю інфармацыю з Беларусі. Апошнія паведамленьні ў “Gazete Wyborczaj” аб учарашніх тэлевізыйных дэбатах Кебіча й Лукашэнкі. Адзін загаловак гаворыць за ўсё: “Хто болей любіць Расею?” Яшчэ часопіс, і зноў трапны загаловак: “Шэрая Беларусь.” Тут у Польшчы я добра разумею, якая яна ўсё ж шэрая ,і не магу не пагадзіцца з аўтарам, як бы гэтага не хацелася.

У першы дзень я нават не пасьпею нагрэць сабе кавы, толькі зрэдку буду адрываць позірк на вакно, па якім няспынна цыбаніць дождж, і, з’яжджаючы ў ліфце, дапішу апошнія радкі. А ў студыі, дзе апынуся ўпершыню ў жыцьці й адчую, што буду гаварыць для многіх беларусаў у сьвеце, захвалююся і ўзгадаю пані Малгажату з другой польскай тэлевізыйнай праграмы.

А маё хваляваньне разьвее Ніна Баршчэўская. З ёй сапраўды вельмі лёгка й прыемна працаваць. Яна тактоўны й уважлівы чалавек. Увогуле потым я зразумею, што гэта былі мае самыя шчасьлівыя дні ў Польшчы.

Заўтра патэлефануе Валодзя з Менску й скажа, што ў нас ўсё на дзіва спакойна, але ёсьць яшчэ адна ноч, і ня выключана, што Кебіч можа ўтварыць нечаканае, а адзінаццацімільённае насельніцтва Беларусі ні аб чым дагэтуль нават і не здагадваецца.

На другі дзень зноў будзе ліць дождж. Гэтым разам я хутчэй пасьпею падрыхтаваць матэрыялы, завару кавы й буду думаць, гледзячы ў вакно, што, напэўна, у Горадні таксама радуюцца дажджу. А для беларусаў са студыі паведамлю, што памёр Кім Ір Сэн, і войскі абедзьвюх Карэй стаяць на мяжы ў павышанай баявой гатоўнасьці.

З раніцы, у нядзелю, пасьнедаўшы, я зноў хуценька сабяруся й пабягу на трамвай. Паеду шукаць нашае пасольства, праўда, ізноў адзін. У нашых выхавацелек зьменяцца пляны, хоць раней мы зьбіраліся разам. Урэшце яны скажуць, што за гэтых кандыдатаў галасаваць няма сэнсу.

Пасольства я знайду хутка, дапаможа выпадковы чалавек. Ён давядзе мяне да самога будынку, а я, калі пабачу наш сьцяг, адразу забудуся на свайго памагатага. Праўда, усё ж перад самой брамай здагадаюся падзякаваць і спрэзэнтую чалавеку аднаго нашага “зайчыка”, “бабра” і “ваўка”, больш нічога пры сабе ня будзе. А на памяць дастану маленькую кніжачку з эратычнымі анекдотамі.

Назаўтра з раніцы, раней, чым звычайна, прыбяжыць наш пан кіроўнік і ўжо адразу з дзьвярэй паведаміць, што ў Беларусі прэзыдэнтам абралі дырэктара саўгаса. Ён ўпершыню гэтыя словы скажа з нейкім жалем, а потым яшчэ, каб супакоіць нас, дадасьць, што затое ня будзе больш камуніста-бальшавіка Кебіча. Мы разам пасьмяёмся, але нічога ня скажам аб тым, што цэлую ноч у дырэктарскім габінэце слухалі радыё й ведаем усе навіны з Беларусі.

Яшчэ раз перачытваю свае нататкі. Яны вялікія і ў іх амаль нічога аб Варшаве. Думаю, чаму так? Хоць перад вачыма й зараз стаіць гэты прыгожы горад, у якім нават у сьпёку зялёная, акуратна падстрыжаная трава, на кожным кроку кавярні, піўныя бары з ахалоджаным півам, прычым, па дзесяць-пятнаццаць гатункаў. А на сумным помніку Каперніку, якраз на галавае, нехта пакінуў пустую пляшку ад віна. У Лазенках пад старымі прыгожымі дрэвамі прахалодна, на маленькім востраве іграе сымфанічны аркэстар, а ў Вялікім тэатры ідзе пецярбургскі балет. На пляцы каля Вечнага агню шмат маладых людзей, якія катаюцца на ролікавых каньках. Напэўна, гэта модна. У Старуўцы мноства турыстаў, можна пачуць самыя розныя мовы сьвету. Тут вельмі прыгожыя карціны і такія, што табе падабаюцца. Каштуюць усяго трыццаць даляраў, якіх, на жаль, няма. Паўсюдна музыканты. Адзін румын спыніў мяне каля іх. Яны ігралі Паланэз Агінскага. Ён запытаўся, ці ня ведаю я, што гэта за музыка і хто кампазытар, на што я адказаў па-нямецку: “Abschieds mit Heimats.Michael Aginski.”

Распавядаў яму, што гэты кампазытар мой зямляк і я яго таксама вельмі люблю. Румын потым яшчэ доўга цікавіўся Беларусьсю і на дыскатэцы ўвечары ўвесь час танцаваў з нашымі дзяўчатамі.

У Старуўцы я сустрэў Ігара Бабкова з Менску, мы мала знаёмыя, але было вельмі прыемна. Найпрыгажэй у Старуўцы вечарам, калі спадзе сьпёка. Такое ўражаньне, што сюды прыходзіць увесь горад.

Каля рэзыдэнцыі Леха Валэнсы стаіць сталая жанчына з плякатамі й пратэстуе супраць улады прэзыдэнта. Яна дамагаецца ўжо тры гады сваіх правоў і лічыць, што ў Польшчы няма аніякай дэмакратыі.

У Варшаве шыкоўныя гатэлі й рэстарацыі. З “Марыёта” добра відаць панараму Варшавы, але самы высокі будынак і дагэтуль - Палац Культуры й навукі.

Каля гатэля “Holliday” сустракаем дэпутата з беларускага парлямэнту. Ён вядзе нейкую дзелавую гаворку з палякам. Кожны гаворыць на сваёй мове і па ўсім відаць, што яны добра разумеюць адзін аднаго. Мы, вядома, не перашкаджаем, ідзём далей.

На вуліцы ўвечары нас запыняюць хлопцы з Галяндыі і найперш пытаюцца, ці гаворым мы па-ангельску. Сярод нас няма знаўцаў гэтае мовы. Мы адказваем па-нямецку, што іх вельмі задавальняе. Яны шукаюць дыскатэку. Мы тлумачым, што прыехалі з Беларусі й ня вельмі пакуль тут арыентуемся. Галяндцы не дачулі й перапытваюць: “Rusisch?”"Nein,Belarus." Іх гэта чамусьці вельмі ўзрадавала, яны цёпла ціснуць нам рукі й паўтараюць: “ Belarus, Belarus, gut! ”

Увогуле прыемна, што ў Польшчы людзі вельмі часта ўсьміхаюцца, добразычліва тлумачаць, як куды прайсьці ці даехаць. Праўда, адна бабуля зрабіла нашай дзяўчыне заўвагу, калі тая басаног ішла па траве, бо новымі туфлямі нацерла сабе ногі. Старая крычала, што ў Польшчы ня ходзяць па траве, і што мы стапталі ўжо ўсю Польшчу і ўсю Варшаву.

У гэтай краіне шмат розных кантрастаў. Кідаецца ў вочы, што ў горадзе за цэлы дзень не сустрэнеш дзяўчыну, якая была б убрана, як хто-небудзь іншы на вуліцы. Да таго, яны вельмі стройныя і, напэўна, шмат часу адводзяць на тое, каб даглядаць за сваёй зьнешнасьцю. Хоць на першы погляд выглядаюць даволі сьціпла й проста.

У апошні дзень мяне аклікнула на вуліцы незнаёмая дзяўчына па-расейску, маўляла, што ты робіш у Варшаве? Я ведаю, што яна з Горадні, памятаю гэты твар, але ніколі ня быў знаёмы й нават зараз ня ведаю, як яе называць. Усё ж было прыемна. І калі, шаноўная, чытаеце нашую газэту, то гэта быў я.

Палякі ганарацца тым, што яны зараз маюць, але толькі перад намі. І ўсё ж жыцьцё іх значна адрозьніваецца ад нашага й дасягалі яны гэтага самі. І збудавана яно ўжо так, што лёс усяго народа практычна не залежыць ад волі якога-небудзь аднаго палітыка, якому раптам захацелася б што-небудзь значна зьмяніць. Іх эканоміка выйшла на нармальны рынак, дзе кіруюць рынычныя законы, а не амбіцыі асобных кіраўнікоў.

На вакзале, калі ад’яжджалі, нехта нават плакаў. Нашых дзетак прыйшлі праважаць іх новыя сябры. Яны абмяняліся адрасамі й спадзяюцца, што на наступны год зноў сустрэнуцца.

Чамусьці дарога назад здаецца значна карацейшай. І радасна, і сумна. Пераехаўшы мяжу, на нашым баку я запытаў у адной нашай дзяўчыны, чаму палякі жывуць лепей, чым мы. Яна, не задумваючыся, адказала: “Таму што ў Польшчы няма камуністаў”.

У кватэры няма гарачай вады. Трава на газонах не падстрыжаная, пасохла. Непрыгожа. У горадзе сумныя твары, пустыя паліцы ў крамах. Мы зноў у Беларусі.

М.КАРНЕВІЧ.

Фатаграфаваў аўтар.

Гатэль “Марыёт” адзін з самых фешэнэбельных у Варшаве...

Мастак у Старым горадзе

Прыватная крама

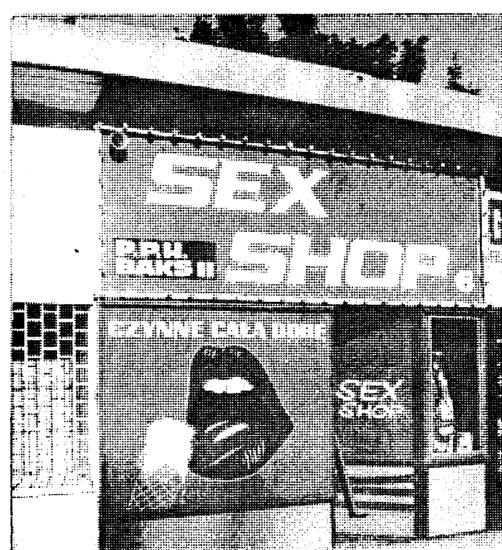

Нехта пакінуў пустую пляшку на галаве ў Каперніка

У СКЛЕПІШЧАХ НКУС

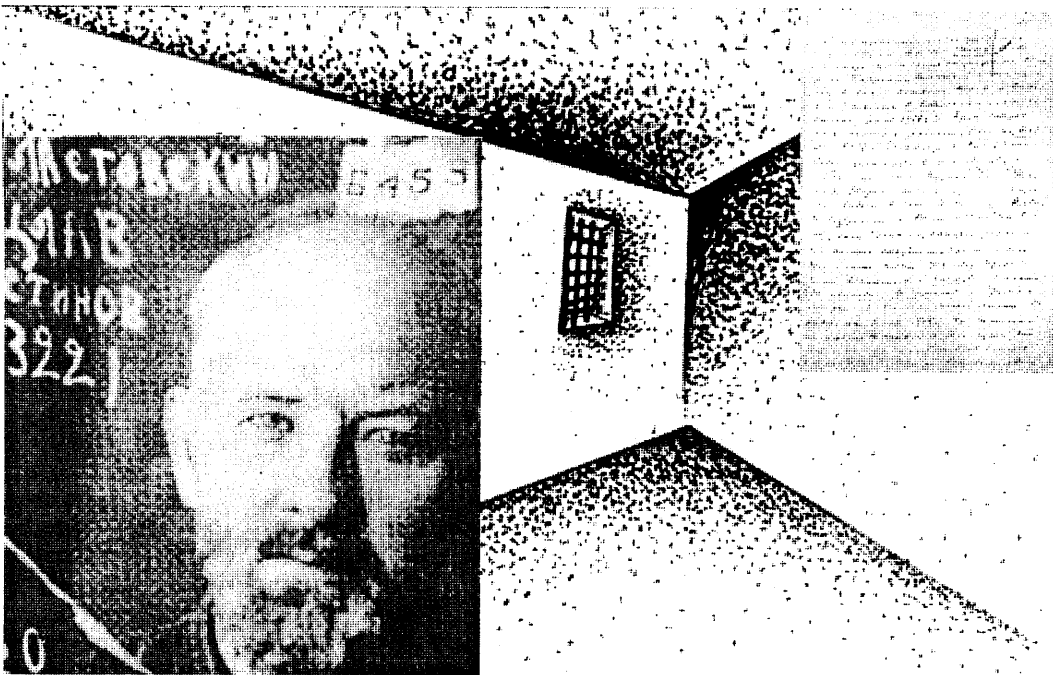

ЗА ЧАТЫРЫ МЕСЯЦЫ ДА РАССТРЭЛУ

АБ АДНОЙ АРХІЎНАЙ ЗНАХОДЦЫ

Здавалася б, ужо дастаткова добра вядомы пэрыяд жыцьця Вацлава Ластоўскага пасьля яго прыезду ў красавіку 1927 года на тэрыторыю СССР. Навукоўцамі і дасьледчыкамі за апошнія гады апублікаваны дзесяткі артыкулаў аб гэтым таленавітым і ўнікальным чалавеку, які ўнёс непамерны ўклад у адраджэньне нашае Бацькаўшчыны. Крымінальная справа па абвінавачваньню В.Ластоўскага " у палітычных злачынствах", якая доўгія гады знаходзілася ў КДБ РБ пад грыфам "совершенно секретно",нарэшце стала даступная для вывучэньня супрацоўнікам інстытута Гісторыі Акадэміі навук Беларусі. У пэрыёдыцы апублікаваныя пратаколы допытаў абвінавачваемага В.Ластоўскага па фальсіфікаванай АГПУ БССР справе "Саюза вызваленння Беларусі" (1930-1931г.г.) і другому арышту (г.Саратаў, 1937-1938г.г.)

Вывучаючы сьледчыя матэрыялы 30-х гадоў былога Ўпраўленьня НКУС па Саратаўскаму краю (вобласьці), якія захоўваюцца зараз у архіве Фэдэральнай службы контрразведкі РФ, я нечакана знайшоў некалькі дакумэнтаў, якія маюць адносіны да арышта Вацлава Ластоўскага ў 1937 годзе. І сярод іх - аўтограф гэтага выдатнага чалавека, які мы сёньня публікуем. Няма ніякіх сумненьняў, што рукапіс быў напісаны ў Саратаўскай турме N 2 УНКУС па Саратаўскай вобласьці, аб чым, думаю, патрэбна распавесці больш падрабязна.

В.Ластоўскі быў арыштаваны ў сваёй кватэры 20 жніўня 1937 года памочнікам апэратыўнага ўпаўнаважанага трэцяга аддзяленьня чацьвёртага аддзелу Ўпраўленьня дзяржаўнай бясьпекі сяржантам С.Рыб'янавым і ў гэты самы ж дзень быў пасаджаны за краты ў Саратаўскую турму N 2. Менавіта тут і ва ўнутранай турме УНКУС В.Ластоўскаму давялося знаходзіцца доўгія 156 дзён.

А зараз заглянем у крымінальную справу N 9634 па абвінавачваньню В.Ластоўскага з тым, каб узнавіць тыя дні, калі вяліся допыты.

Адкрываю справу, гартаю пажоўклыя старонкі, учытваюся. Але што гэта? У крымінальнай справе падшыты толькі адзін пратакол допыту В.Ластоўскага ад 7 кастрычніка 1937 года. Але ж гэта машынапісны экзэмпляр і да таго ж відавочна што не першы, хаця на ім і маюцца ўсе неабходныя рэквізыты, у тым ліку і подпіс абвінавачваемага на кожнай з 17 старонак пратакола. А дзе ж першы экзэмпляр? І самае цікавае - дзе знаходзіцца сам пратакол гэтага допыту, які павінен быць напісаны сьледчым ад рукі? Калі апошняга няма ў матэрыялах крымінальнай справы, то, магчыма, і падшыты пратакол допыту Ластоўскага ад 7 кастрычніка 1937 года зьяўляецца фальсіфікацыяй?

Архіўныя дакумэнты пазьнейшага часу (1939-1941 г.г.) аб фактах дэспатызму і зьдзеках над арыштаванымі, фальсіфікацыі сьледства і фабрыкацыі чацьвёртым аддзелам УДБ крымінальных спраў па несапраўдных матэрыялах толькі замацавалі мае здагадкі. Вось зробленыя мною выпіскі з афіцыйных дакумэнтаў:

- в погоне за количеством арестованных 4 отдел производил массовые необоснованные аресты среди населения, путём извращённых методов допроса и провокации добивался от арестованных "признаний" о их причастности к различным не существующим антисоветским террористическим формированиям;

- в следствии широко практиковалась фальсификация протоколов допроса арестованных. Протоколы в ряде случаев писались следователями в отсутствие арестованных и корректировались руководством отдела. Эти протоколы не отвечали действительности и были явно провокационными. В протоколы включались связи арестованного и создавалась таким образом надуманная контрреволюционная организация. Протоколы после подписи арестованными, добытыми от них путём применения извращённых методов следствия - физического воздействия, - размножались и раздавались следователям, для изобличения вновь арестованных по этим протоколам лиц;

- в самом следствии внедрялся шаблон путём раздачи следователям копий "образцовых" типовых протоколов, которые служили основой для составления новых протоколов, а зачастую просто переписывались с внесением незначительных изменений применительно к данному арестованному. Этот шаблон был распространён и на другие следственные документы: постановления на арест, обвинительные заключения и проч, что по существу сводилось к фальсификации следствия;

- по указанию начальника 4 отдела оперативный состав применял длительные сроки допросов до 5-7 суток не отпуская арестованных из кабинета до тех пор, пока они не дадут "показаний". Кормились арестованные один раз в сутки, садиться на стулья им не разрешалось, многие из них падали в обмороки, у многих отказывали ноги;

- не признававшихся арестованных избивали, избиение арестованных стимулировалось руководством 4 отдела. К тем арестованным, которые не давали "показаний", руководство 4 отдела в присутствии оперативного состава применяли угрозы расстрела без суда, ареста семьи;

- так называемых упорных арестованных, давших показания после избиения и стойки "на конвейере" и в последствии от этих показаний отказавшихся, водили к руководству 4 отдела, после чего они вновь " подтверждали" свои показания;

- в протоколы допроса вписывались такие факты, о которых арестованные не показывали.

Вось, аказваецца, якімі шляхамі чэкісты атрымлівалі патрэбныя ім зьвесткі. Адсюль вынікае і сапраўдны кошт пратакола допыта абвінавачваемага Вацлава Ластоўскага ад 7 кастрычніка 1937 года.

Дарэчы, цікава прасачыць за лёгікай чэкістаў, "разворачивавших" справу В.Ластоўскага, якія дакладвалі наркому ўнутраных спраў М.Яжову ў кастрычніку 1937 года аб контррэвалюцыйнай дзейнасьці В.Ластоўскага ў Саратаве (пратакол допыту ад 7 кастрычніка таксама быў накіраваны наркому). Хто ж канкрэтна цікавіў саратаўскіх чэкістаў? Пра каго яны спрабавалі атрымаць ад Ластоўскага кампраматныя матэрыялы? Я пералічваю прозьвішчы тых людзей, якія вядомы зараз усім, хто любіць нашу Бацькаўшчыну і ганарыўся яе гісторыяй:

К.Душэўскі, Я.Купала, Б.Тарашкевіч, Г.Гарэцкі, А.Луцкевіч, А.Ляўданскі, А.Станкевіч, А.Цьвікевіч, А.Адамовіч, Я.Колас, З.Жылуновіч, Я.Лёсік

А цяпер зададзім сабе пытаньне: ці можна верыць пратаколу, які склалі саратаўскія чэкісты ў цішы сваіх габінэтаў? Адказ, думаю, адназначны - не.

Вернемся да публікуемага сёньня дакумэнта, знойдзенага мною ў архівах ФСК РФ.

У ім Вацлаў Ластоўскі коратка апісвае пэрыяд свайго жыцьця і палітычнай дзейнасьці з 1918 года да вяртаньня ў Менск у 1927 годзе. Дакумэнт ня мае назвы і ў ім адсутнічае дата яго напісаньня. Асноўваючыся на зьмесьце тых дакумэнтаў, з якімі мне давялося азнаёміцца, можна меркаваць з даволі высокай доляй верагоднасьці, што аўтограф В.Ластоўскага напісаны па патрабаваньню чэкістаў у пэрыяд з 20 жніўня да 26 верасьня 1937 года, не пазьней. Не выключана, што дата пад дакумэнтам не пастаўлена па рэкамэндацыі чэкістаў, якія разьлічвалі перапрацаваць успаміны В.Ластоўскага ў пратакол яго допыту. Аб гэтым сьведчыць чарнавік допыту з дапісанай датай "26 верасьня" і заявай В.Ластоўскага на імя Сталіна ад 22 верасьня, ў якім ужо гаворыцца аб прад'яўленым абвінавачваньні.

У нашай публікацыі дакумэнт прыводзіцца цалкам, з захаваным правапісам, на мове арыгіналу.

Мікалай ІЛЬКЕВІЧ,
г.Смаленск.

<МОЯ ПОЛИТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ>

Моим постоянным местом жительства с 1909 по 1917-й год был город Вильня. Во время отступления немецких оккупационных войск я от Белорусского Комитета был делегирован в состав литовской Тарибы, и, вместе с ней, переехал в Ковно, кажется, если не ошибаюсь, зимой 1918 года. Кроме старых моих литовских знакомых (Сметона, Шавлис, Кайрис, Слежявичус и проч.) прибавились знакомства в среде литовцев (Гриниус, Леонас, Пурицикис, Лазорайтис и другие). Когда Тариба была распущена и назначены выборы в сойм, я покинул Ковно и возвратился в Вильню для работы в Белорусском Комитете, который работал под польской оккупацией (помнится это были осенние месяцы 1918 года). Председателем Комитета был Кохановiч, членами Б.Тарашкевич, М.Горецкий и другие, с которыми я не был лично знаком. В ноябре или декабре 1918 года от Виленского Белорусского Комитета я был избран делегатом на заседание Рады БНР, которая собрана была в Минске. Собравшиеся делегаты от белорусских организаций разбились на два лагеря: сторонников и противников польской оккупации. Первые предлагали открыть Раду поздравительной телеграммой Пилсудскому, вторые - открыть Раду резолюцией, требующей удаления польской оккупационной власти с белорусской территории. Во главе этого крыла Рады стояли белорусские эсеры, которые вместо полонофильского правительства БНР, с А.Луцкевичем во главе, решили избрать меня в состав Правительства БНР (премьер-министром). После избрания антипольского правительства БНР, полонофильское его крыло под руководством А.Луцкевича продолжало действовать на польские средства (Банды Булак-Булаховича, т.н. Слуцк. восстание). На собрании Рады я прочитал резолюцию, требуя удаления с территории Белоруссии польской оккупационной армии, за что был арестован поляками и, вместе с Бодуновой и Мамонько посажен в тюрьму в Минске по постановлению какого-то их учреждения на два месяца одиночного заключения, а по отбытии наказания отпущен, но отдан был под надзор полиции. Квартировал я в Минске у Янки Купалы. Перед Пасхой, я бежал из Минска через Вильно в Ковно, а оттуда в Ригу. В Риге я провёл лето. Осенью же между декларативным правительством БНР и Литвой был заключён договор, по которому предоставлялось убежище правительству БНР в Литве, для борьбы за присоединение к Литве территории Зап. Белоруссии с городом Вильно. Литвины думали, что это удастся осуществить при посредстве Лиги Наций. В таком дуалистическом государстве (литовско-белорусском) предполагались местные литовский и белорусский соймы с одним центральным правительством. Вместе с литовскими делегациями на съезды Лиги Наций я ездил в Женеву 2 или 3 раза безуспешно. К 1923 году Литва отказалась от поддержки правительства БНР, которое развалилось, я вышел из его состава и, оставаясь в Литве, стал во главе "Белорусского центра в Литве". Кроме организации нескольких школ в Литве, важнейшей акцией Белорусского центра была посылка меня в состав "Комитета угнетённых народностей". (Литовцы из Вильни, белорусы и украинцы). Комитет имел целью протестовать против зверств польских оккупантов. Мемориалы с материалами были вручены в "Лигу прав человека и гражданина", во французский парламент и разосланы всем выдающимся деятелям Франции, членам Лиги прав человека и гражданина (очевидно это было в 1925 году). В состав указанного Комитета угнетенных народностей персонально входили: от литовцев - ...., от украинцев - М.Лозинский и от белоруссов - я. Белорусский центр в Литве состоял из 4-х лиц: меня, К.Душевского, Борисевича и Матача.

Но Литовское правительство с каждым годом суживало свою щедрость по отношению к белорусской школе и печатным изданиям, стремясь заступить их литовскими, что приводило к трениям между белоруссами и литовцами на национальной почве (1926 г.).

К этому времени я получил вместе с литовскими и латвийскими деятелями приглашение на Академическую конференцию в Минск, которую созывал Инбелкульт. После возвращения из Минска в скором времени произошёл фашистский переворот в Литве. В ночь переворота фашистами был захвачен муж моей дочери Ганны, тогда комсомолки, Пий Головацкис, коммунист, которого того же дня осудили на расстрел, но по ходатайству его родителей заменили 10 годами каторжной тюрьмы. Дочь моя избегла подобной участи только благодаря тому, что успела вовремя убежать в Латвию. После этого события я, получив через Полпреда СССР Александровского приглашение от правительства БССР на работу в Минск, в начале 1927 года вместе с женой и дочерью переехал в Минск.

Настоящий краткий перечень кончаю ибо крепко болит голова.

В.Ластовский.

Примечание. Поскольку речь идёт выше о громко называемом "правительстве БНР", то нужно иметь ввиду, что целью его создания было протестовать против захвата белорусской территории оккупантами, вопреки народной воле. Правительство БНР, избранное в 1918 году, не обладало ни территорией, ни военной какой-бы то ни было силой, вся его работа предполагалась только через печать и обществ.-полит. организации. Даже получив возможность работы из Литвы, Правительство БНР своей программы не нарушало. Его отношения к БССР отмечены в мемориалах, адресованных в Лигу Наций и в Мемориале Комитета угнетённых народностей, а также неоднократно в литовской прессе того времени, а именно: не касаясь устроенной по народной воле территории БССР, оно вступает в защиту угнетённой Зап.Белоруссии, оккупированной поляками.

В.ЛАСТОВСКИЙ.
<сентябрь 1937 г.>

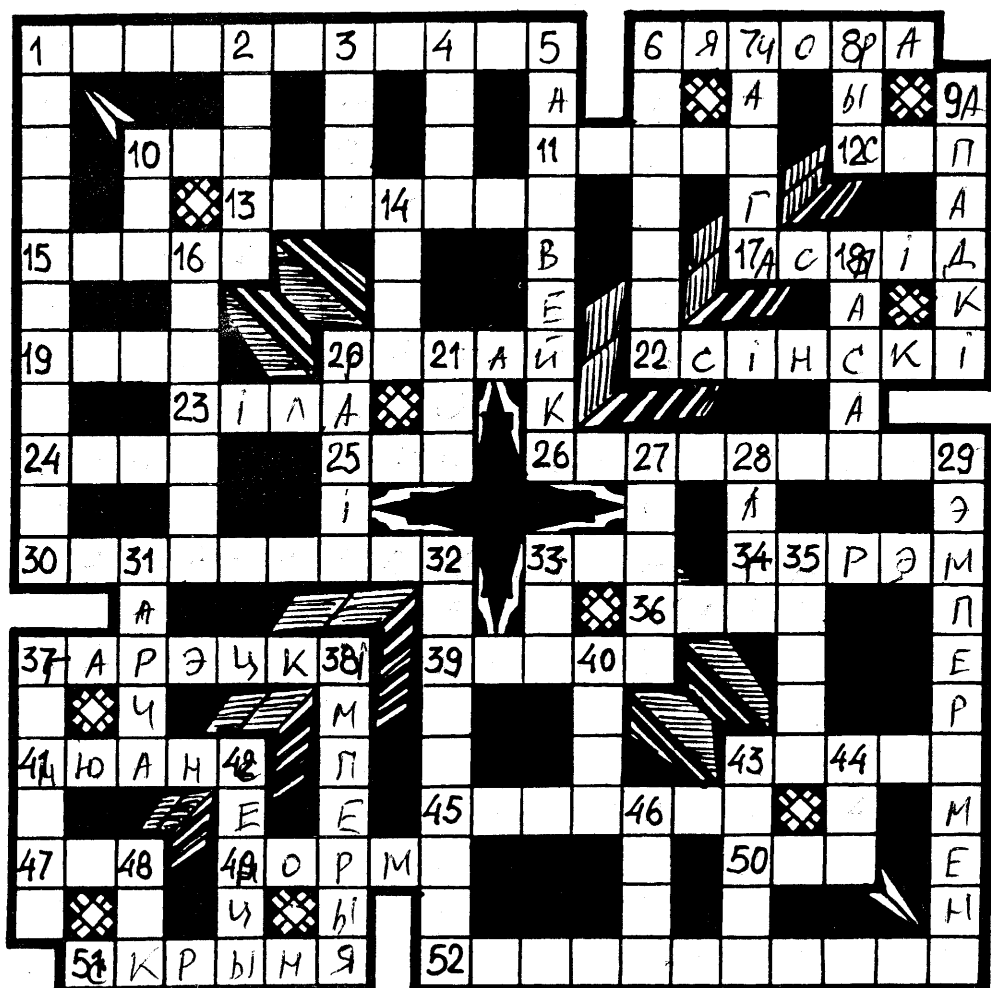

КРЫЖАВАНКА

Склаў Вадзім ЮШЧАК

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ:

1.Аўтар слоўніка. 6.Рака ў Комі. 10.Асобная кніга выданьня. 11.Буйны населены пункт, галоўны горад адміністрацыйнай адзінкі. 12.Заразная хвароба коней. 13.Кароткі запіс. 15.Астатак. 17.Слаісты мінерал чорнага колеру (скарыстоўваецца на выраб грыфельных дошак). 19.Афіцэрскае званьне. 20.Араты. 22.Кіраўнік паўстаньня на беларускіх землях за зьнішчэньне прыгону на пачатку XIX ст. 23.Верхняя бакавая планка ў возе. 24.Шэрсьць авечкі. 25.Тытул манарха ў некаторых мангольскіх і цюркскіх народаў. 26.Агульнапрызнаны ўплыў, заслужаны давер, якім карыстаецца асоба ў грамадзкім жыцьці. 30.Каўпачок, які надзяваецца на палец пры шыцьці. 33.Сьвяцільня, прымацаваная да сьцяны. 34.Жаночая палова дома ў мусульман. 36.Пакой для заняткаў у школе. 37.Першадасьледчык "залатога веку" у гісторыі Беларусі. 39.Рыбалоўная снасьць. 41.Адценьне, тонкае адрозьненьне. 43.Невялічкая драпежная жывёліна сямейства куніц. 45.У народных павер'ях істота ў выглядзе жанчыны, якая жыве ў вадзе ці ў жыце. 47.Кошык. 49. Устаноўленая велічыня выпрацоўкі. 50.Партовае збудаваньне для рамонту суднаў. 51.Куфар. 52.Незалежнасьць дзяржавы ад іншых дзяржаваў у яе ўнутраных справах і міжнародных адносінах.

ПА ВЕРТЫКАЛІ:

1.Вельмі яркая сіняя фарба. 2.Металургічная печ для выплаўкі чугуна з жалезнай руды. 3.Канечнасьць пінгвіна. 4.Горад у Францыі на раке Луара. 5.Кароткая верхняя кофта на футры альбо ваце. 6.Уяўны сродак, які быццам бы можа дапамагчы ва ўсіх выпадках жыцьця. 7.Парадак, пасьлядоўнасьць. 8.Злак з белымі зернямі, смачны гарнір. 9.Атмасферная вільгаць. 10.Кароткае ўрачыстае музычнае прывітаньне. 14.Струнны музычны інструмент. 16.Клопат, руплівасьць. 18.Вецер, які заўсёды дзьме ад тропікаў да экватара. 20.Дзіцячая хвароба. 21.Гук пэўнай вышыні. 27.Шырокая дарога. 28.Струменьчык вадкасьці на якой-небудзь паверхні. 29.Жыцьцёвая энэргія, здольнасьць да ўнутранага ўздыму, страснасьць. 31.Матэрыял на шоўкавай аснове і залатымі або срэбранымі ніткамі. 32.Аб'яўленьне і вядзеньне канцэрта. 33.Сасновы лес. 35.Акружэньне ўмацаванага месца з мэтай яго захопу. 37.Зрэбная даматканая посьцілка. 38.Манархічная дзяржава на чале з імператарам. 40.Скос, закругленьне на краі дошкі. 42.У вясковых будынках: памяшканьне перад жылым пакоем. 43.Пахучая смала некаторых трапічных дрэў, выкарыстоўваецца для курэньня ў час рэлігійных абрадаў. 44.Жаночая вопратка: кароткае прасторнае паліто. 46.Паўднёвае вечназялёнае дрэва (вянок галінак гэтага дрэва сімвал славы). 48.Агульнае парушэньне функцый арганізма ў выніку моцнага фізычнага пашкоджаньня ці псіхічнага ўзрушэньня.

ПОЛЬСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

ПАНЯДЗЕЛАК, 29.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 05 Фільм для дзяцей. 09 35 Кава ці гарбата? 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 05 "Дынастыя". Серыял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Кулінарная праграма. 12 20 Каталог помнікаў. 12 30 Крык пушчы. 13 00 Навіны. 13 10 Адукацыйнае тэлебачанне. 15 00 "Форд - чалавек і аўтамабіль". Фільм вытв. ЗША. 16 35 Летняе MTV. 17 00 Праграма для падлеткаў. 17 50 Музычная праграма. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 30 Лабараторыя. 19 00 Фільм для дзяцей. 19 30 Музычны часопіс. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Фестываль польскай тэлетворчасці. 22 10 Прама з Бельведэра. 22 25 Сэксуальныя меньшасці. 23 05 Пульс дня. 23 25 Што новага? 23 40 Рэпартаж. 00 00 Навіны. 00 10 Кіначасопіс. 00 50 "Наказанае злачынства". Фільм вытв. Францыі. 02 25 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 30 Панарама. 08 35 Прывітанне. 08 40 Мультфільм. 09 05 Мясцовая праграма. 09 35 Тэлечасопіс. 10 00 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 10 30 Канікулы ў другой праграме. 11 00 Фестывальны Амстэрдам. 11 30 Нашчадкі Яна і Цецыліі. 12 00 "Хто каго?". Камедыя вытв. Чехіі. 13 00 Музычная праграма. 14 00 Панарама. 14 15 Цыркі міра. 14 55 Мой маленькі свет. 15 25 Праграма пра жывёл. 15 55 Праграма дня. 16 00 Дакументальны фільм. 16 35 Мультфільм. 17 00 "Гданьск-39". Серыял вытв. Польшчы. 18 00 Агляд кінахронік. 18 30 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 19 00 Панарама. 19 05 Мясцовая праграма. 19 35 Тэлетурнір. 20 05 Дакументальны фільм. 21 00 "Здроўка". Серыял вытв. ЗША. 21 30 Аўтачасопіс. 22 00 Панарама. 22 25 Спісы памяці. 22 30 Спартыўная студыя. 22 45 Рэпарцёры другой праграмы прадстаўляюць. 23 10 "Двайны твар". Фільм вытв. ЗША. 00 35 Дакументальны фільм. 01 00 Панарама. 01 05 Музычная праграма. 01 45 Ноч і стрэс. 02 00 "Здроўка". Серыял вытв. ЗША.

АЎТОРАК, 30.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 05 Мультфільм. 09 30 Кава ці гарбата. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 00 "Жыццё". Серыял вытв. Японіі. 11 45 Еўрапейскі партрэт. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Рынак працы. 12 20 Каталог помнікаў. 12 30 Сельскагаспадарчая праграма. 13 00 Навіны. 13 10 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Зонд. 13 45 Зорная вандроўка. 14 00 Каменні з той і не з той зямлі. 14 10 Кухня. 14 30 Канікулы з камп'ютарам. 14 40 Пэрлы архітэктуры. 14 55 Праграма дня. 15 00 "Кася і духи". Фільм вытв. Чэхіі. 16 25 Аўтаманія. 17 00 Праграма для дзяцей. 17 25 Тэлетурнір. 17 50 Музычная праграма. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 30 Музычны тэлетурнір. 19 00 Мультфільм. 19 25 Надзвычайны перагляд. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Цяжкае каханне". Фільм вытв. ЗША. 22 45 Сеймограф. 23 00 Толькі ў першай праграме. 23 30 Спартыўная студыя. 00 10 Дакументальны фільм. 00 55 Студыя "Гама". 02 05 Праграма французскага тэлебачання.

ПРАГРАМА 2

08 30 Панарама. 08 35 Прывітанне. 08 40 "Прыгоды Блэка". Серыял вытв. Канады. 09 05 Мясцовая праграма. 09 35 Спартыўная студыя. 10 00 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 10 30 Канікулы ў другой праграме. 11 00 Дакументальны фільм. 12 00 "Забароненае каханне". Серыял вытв. Венесуэлы. 13 00 Музычнае лета ў другой праграме. 13 50 Тэлечасопіс. 14 00 Панарама. 14 15 Балетны дуэт. 16 00 Праграма дня. 16 05 Зброя XX стагоддзя. 16 35 "Прыгоды Блэка". Серыял вытв. Канады. 17 05 "Гданьск-39". Серыял вытв. Польшчы. 18 00 Тэлежурнал. 18 10 Каталіцкая праграма. 18 30 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 19 00 Панарама. 19 05 Мясцовая праграма. 19 35 Кола фартуны. 20 00 Дакументальны фільм. 21 00 Спартыўная студыя. 22 00 Панарама. 22 30 Спартыўная праграма. 22 40 Экалагічная праграма. 23 00 "Мужчыны не адыходзяць". Фільм вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная студыя. 02 05 Кацэрт.

СЕРАДА, 31.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 05 "Венус з Іле". Камедыя вытв. Польшчы. 09 35 Кава ці гарбата. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 00 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Чвэрць гадзіны на экране. 12 20 Каталог помнікаў. 12 30 Сельскагаспадарчая праграма. 13 00 Навіны. 13 10 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 10 Музей рамантызма. 13 30 Аповесці гноміка. 13 30 Варшава ў паэзіі. 13 45 Другі твар рамантычнай Варшавы. 14 05 Варшава ў паэзіі. 14 10 Варшава ў альбомах і кнігах. 14 25 Варашава ў паэзіі. 14 30 Альбом Варшаўскага паўстання. 14 50 Варшава ў паэзіі. 14 55 Прагрма дня. 15 00 "Грамадзянін Пішчык". Камедыя вытв. Польшчы. 16 45 Адамс. 17 00 Праграма для моладзі. 17 50 Музычная праграма. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 30 Тэлечасопіс спажыўца. 19 05 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Забаўляльная праграма. 22 00 "Спякота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 23 00 Пульс дня. 23 20 Дакументальны фільм. 00 00 Навіны. 01 15 "Джэк Спіід". Фільм вытв. ЗША. 01 55 Вроцлаў-94. 02 35 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 30 Панарама. 08 35 Прывітанне. 08 40 Мультсерыял. 09 05 Мясцовая праграма. 09 35 Тэлечасопіс. 10 00 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 10 30 Канікулы ў другой праграме. 11 00 Дакументальны фільм. 12 00 "Аладзін". Фільм вытв. ЗША. 14 00 Панарама. 14 15 Цыркі свету. 14 50 Праграма для дзяцей. 15 30 Спартыўная праграма. 16 00 Праграма дня. 16 05 Дакументальны фільм. 16 35 Праграма для дзяцей. 17 00 "Гданьск-39". Серыял вытв. Польшчы. 17 55 Розыгрыш лато. 18 00 Дакументальны фільм. 18 30 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 19 00 Панарама. 19 05 Мясцовая праграма. 19 35 Тэлетурнір. 20 05 Дакументальны фільм. 21 10 "Справа Росі О'Нэйл". Серыял вытв. ЗША. 22 00 Панарама. 22 30 Экспрэс рэпарцёраў. 23 05 "Радыёраманс". Серыял вытв. Польшчы. 23 30 Фестываль. 01 00 Панарама. 01 05 Арт ноч.

ЧАЦВЕРГ, 1.09

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 05 "Маленькі цуд". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Кава ці гарбата. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 05 "Спякота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 12 00 Лонданская сцэна. 12 20 Каталог помнікаў. 12 30 Сельскагаспадарчая праграма. 13 00 Навіны. 13 10 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 10 Жывёлы свету. 13 45 Экалагічная праграма. 14 05 Дакументальны фільм. 14 25 Рэпартаж з Судана. 14 55 Праграма дня. 15 00 "Акулярык". Вестэрн вытв. ЗША. 16 30 Дакументальны фільм. 17 00 Праграма для моладзі. 17 25 Сопат-94. 17 50 Музычная праграма. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 30 Каталіцкая праграма. 19 05 "Маленькі цуд". Серыял вытв. ЗША. 19 30 Рэпартаж. 20 00 З'еш гэта сам. 20 15 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Мастацкі фільм. 22 50 Урадавы часопіс. 23 00 Толькі ў першай праграме. 23 45 Музычная праграма. 00 00 Гаспадарчыя навіны. 00 15 Дакументальны фільм. 01 35 "Зімовы пералёт ". Фільм вытв. Англіі.

ПРАГРАМА 2

08 30 Панарама. 08 35 Прывітанне. 08 40 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 09 05 Мясцовая праграма. 09 35 Спартыўная студыя. 10 00 Трансляцыя паседжання сойма. 14 00 Панарама. 16 00 Праграма на вечар. 16 05 Рэпартаж. 16 35 "Тарзан". Серыял вытв. Германіі. 17 00 "Гданьск-39". Серыял вытв. Польшчы. 18 00 Дакументальны фільм. 18 30 "Каханне і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 19 00 Панарама. 19 05 Мясцовая праграма. 19 35 Кола фартуны. 20 05 Дакументальны фільм. 21 00 Канцэрт. 21 05 Кінасіянс. 22 00 Панарама. 22 30 Спартыўная праграма. 22 40 Гістарычная праграма. 23 00 "Дагары нагамі". Фільм вытв. Польшчы. 00 35 Дакументальны фільм. 01 00 Панарама. 01 05 Кава мадэрн.

ПЯТНІЦА, 2.09

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 05 "Піжама". Фільм вытв. Польшчы. 09 35 Кава ці гарбата. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 05 "Маладыя усаднікі". Фільм вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Школа для бацькоў. 12 20 Каталог помнікаў. 12 30 Сельскагаспадарчы журнал. 13 00 Навіны. 13 10 Адукацыйнае тэлебачаньне. 13 20 Навучаныя і працаўладкаваныя. 13 40 Вандруючыя школы. 14 00 Колер музыкі. 14 20 Дзядуля і ўнук. 14 40 Тэлежурнал. 14 50 СНІД. 14 55 Праграма дня. 15 00 "Звар'яцелыя прыгоды незвычайнага таты". Камедыя вытв. Польши. 16 40 Рэпартаж. 17 00 Праграма для дзяцей. 17 25 Табар. 17 50 Музычная праграма. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 У кіно і на касеце. 18 40 Тэлежурнал. 19 00 Спадканне "у цёмную". 19 45 Сатырычная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Дзікая кветка". Фільм вытв. ЗША. 22 45 Пульс дня. 23 05 Забаўляльная праграма. 23 20 Ён ці хто. 00 00 Навіны. 00 10 "Малітва за паміраючых". Фільм вытв. Англіі. 01 55 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 30 Панарама. 08 35 Прывітанне. 08 40 Мультсерыял. 09 05 Мясцовая праграма. 09 35 Спартыўная праграма. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сейма. 14 00 Панарама. 16 00 Праграма на вечар. 16 05 Рэпартаж. 16 35 Мультфільм. 17 00 "Проба сіл". Серыял вытв. ЗША. 18 15 Наведаеш аднойчы. 18 30 Адзін з дзесяці. 19 00 Панарама. 19 05 Мясцовая праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Спартыўная студыя. 22 40 Забаўляльная праграма. 23 05 Музычная праграма. 23 15 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 00 00 Тэлечасопіс. 00 10 Тэлетэатр. "Непараўнальны Наканечнікаў". 01 00 Панарама. 01 05 Тэлежурнал. 02 10 "Сустрэча з паляўнічым". Фільм вытв. ЗША.

СУБОТА, 3.09

ПРАГРАМА 1

07 55 Агралінія. 08 35 З Польшчы. 08 45 Усё агародзе. 09 10 "Падабраная пара". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма каталіцкай рэдакцыі для дзяцей. 10 35 Праграма для дзяцей. 11 50 Лета з першай праграмой. 12 00 Падводная адысея капітана Кусто. 13 00 Навіны. 13 10 Балтыка. 13 30 Лета з першай праграмай. 13 40 Такі свет. 14 00 Школа выжывання. 14 30 Каталіцкая праграма. 14 50 Лета з першай праграмай. 15 00 Мультфільмы Дыснея. 16 15 Лета з першай праграмай. 16 20 Тэлетэатр. 17 35 Сенсацыі XX стагоддзя. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Рок-рапарт. 18 40 Лета з першай праграмай. 19 10 "Падабраная пара". Серыял вытв. Польшчы. 20 00 Лета з першай праграмай. 20 10 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 05 Лета з першай праграмай. 21 20 "Багацце". Фільм вытв. ЗША. 23 25 Забаўляльная праграма. 00 20 Навіны. 00 30 Спартыўная субота. 00 40 Музычная праграма. 01 00 "Замова маўчання". Фільм вытв. ЗША. 02 40 Забаўляльная праграма. 03 50 "Пейзаж з рамонкамі". Серыял вытв. Англіі.

ПРАГРАМА 2

08 30 Панарама. 08 35 Рэпартаж. 09 00 Праграма для дзяцей. 10 00 Такія адзінокія. 10 20 Првітанне. 10 35 Згуртаваньне ў культуры. 11 05 Студыя другой праграмы. 11 40 Дзірка ў кошыку. 12 00 Фантастычная опера. 13 00 Акадэмія польскага кіно. 14 45 Спартыўная студыя. 15 00 Канфлікт вакол радыё "Свабодная Еўропа". 15 30 Спартыўная праограма. 16 20 Студыя другой праграммы. 16 25 Жывёлы свету. 16 55 Розыгрыш лато. 17 00 Сустрэча з баладай. 17 55 Праграма на вечар. 18 05 Камедыйны серыял. 18 30 За кулісамі. 19 00 Панарама. 19 05 Мясцовая праграма. 19 30 Тэлетурнір. 20 00 Сустрэча з баладай. 21 00 Гадзіна аткравення. 22 00 Панарама. 22 25 Слова на нядзелю. 22 30 Музычная праграма. 23 20 "Адстрэл". Фільм вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная студыя.

НЯДЗЕЛЯ, 4.09

ПРАГРАМА 1

08 00 Сельская гаспадарка ў свеце. 08 15 Далёка і блізка. 08 35 Тыдзень. 09 25 Сельскагаспадарчая праграма. 09 55 Серыял вытв. Канады. 11 25 Тэлеканцэрт пажаданняў. 11 55 Трансляцыя богаслужэння. 15 00 У старым кіно. 16 35 Сто пытанняў. 17 05 Перац і ваніль. 17 45 Тэлеэкспрэс. 18 10 "Дынастыя Колбі". Серыял вытв. ЗША. 19 00 Футбол. 20 55 Вечарынка. 21 25 Навіны. 22 00 "Вяртанне ў Кентукі". Серыял вытв. ЗША. 22 50 Спортыўная нядзеля. 23 50 7 дзён - свет. 00 10 Дакументальны фільм. 01 00 "Парыжанка". Фільм вытв. Італіі. 02 20 Спявае Стэфанія Тачыска.

ПРАГРАМА 2

08 30 Рэха тыдня. 09 00 Мультсерыял. 09 25 Слова на нядзелю. 09 30 Фільм для глухіх. 10 15 Прывітанне. 10 30 Мясцовая праграма. 11 30 Забаўляльная праграма. 12 00 Серыял для дзяцей. 13 00 "Дзейнічай, сяржант". Камедыя вытв. Англіі. 14 25 Канцэрт. 15 00 Праграма пра жывёл. 15 25 Студыя другой праграмы. 15 30 Вандраванне ў часе й прасторы. 16 30 Фільм 94. 17 00 Сатырычная праграма. 17 15 Прывітанне. 17 25 Серыял вытв. ЗША. 17 50 Тэлечасопіс. 18 25 Спартыўная студыя. 19 00 Падзеі тыдня. 19 25 Тэлетурнір. 20 00 Школа ілгунов. 20 30 Музычны фестываль. 22 00 Панарама. 22 25 Канцэрт. 23 20 "Сны". Фільм вытв. Рассіі. 00 40 Тэлежурнал. 01 00 Панарама. 01 05 Салдат каралевы Мадагаскара.

Панядзелак, 29.08

Беларускае тэлебачанне

9.05 Пад купалам Сусвету 9.15 Пяць хвілін на жарты 9.20 АВС-клуб 9.35 "Чарапашкі ніндзя" 10.00 Тэлеклуб "Гаў-гаў" 10.40 Дзелавы веснік 10.55 "Сябры і ворагі доктара Бутэйкі", д/ф 11.25 "Жыццё ў танцы". Муз. фільм 12.30 "Палессе мілае дзіця..." Памяці паэтэсы Я. Янішчыц 13.05 "Позьнія спатканні", м/ф 17.05 Першакласны калейдаскоп 17.40 Мультфільм "Скарбонка" 17.50 Дзённік Прынёмання (Гр.) 18.05 Незабыўнае: вайна і людзі (Гр.) 18.25 Віктарына праграмы "Вячэрні канал" (Гр.) 18.45 Над Нёманам. Праграма на польскай мове (Гр.) 19.30 Педагагічны экран 20.30 Кантакт 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 Студыя "Тэлесябрына" 21.40 Спартыўны тэлекур'ер 21.55 Пяць хвілін на жарты 22.00 Тэлевізійны дом кіно. Кінавіктарына 23.05 Пад купалам Сусвету 23.15 НІКа 23.30 "Паласа Сімарана", м/ф, с. 5 0.45 Надвор'е

Канал "Астанкіна"

17.00, 20.00, 23.00 Навіны 17.25 Свет сёння 17.40 Азбука ўласніка 17.50, 20.35 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая ружа" 18.50 Эксклюзіў 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 Маналог 20.55 Спартыўны агляд 21.25 "Паміж нянавісцю і каханнем". Міхаіл Зошчанка 22.15 Канал ілюзій 23.10 Магік-шоу

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Вуснамі дзіцяці 8.00 "Вера", д/ф 8.45 Зусім сакрэтна 9.35 "Нэс і Нэсі", м/ф 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Мульці-пульці 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.50 Бізнес у Расіі 17.20 Свята кожны дзень 17.30 Выратаванне 911 18.25 Джаз-клуб 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Выкраданне каралеўскага рубіну", м/ф серыяла "Эркюль Пуаро" 20.35 Ніхто не забыты 20.40 Рэпарцёр 21.00 Без рэтушы 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 ЭКП 22.45 Прыватная калекцыя. "О, шчаслівчык, ці Жыццё ў стылі Оп"

Санкт-Пецярбург

18.05 Мультфільм 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 18.55 Мультфільм для дарослых 19.05 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 19.55 "Справа ў вуліцы Лурсін", т/ф 20.45 Тэлеслужба бяспекі 20.55 Свет мастацтва. "Тэатральны бінокль" 21.25 Тэлемагазін 21.30 Па ўсёй Расіі 22.00 Спорт, спорт, спорт... 22.15 Ваш стыль 22.20 Свет мастацтва

Аўторак, 30.08

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Эканамікст 8.20 Пад купалам Сусвету 8.30 Надвор'е 8.40 Пяць хвілін на жарты 8.45 Фільм-канцэрт 9.05 Творчы вечар пісьменніцы В. Аколавай 10.05 "Паласа Сімарана", с. 5 11.20 "Звычайнае жыццё доктара Бызова", д/ф 12.20 "Бягучы жнівень", м/ф 13.35 "Міхаіл Жванецкі. "Выбраныя творы", т/ф 14.45 "Вузельчыкі памяці", д/ф 15.30 "НовіК"-топ-10 16.30 Канкур. Кубак Беларускай Асацыяцыі конегадоўлі. Трэці этап. Навагрудскі раён 17.10 Дарожная азбука 17.30 Навіны 17.40 Мультфільмы 18.00 Эканамікст 18.10 Навіны (Віцебск) 18.25 Навіны Бі-бі-сі 19.00 Парады агароднікам 19.20 Дзённік Прынёмання (Гр.) 19.30 Заўтра - Дзень ведаў (Гр.) У студыі начальнік упраўлення адукацыі аблвыканкама А.С.Саўчык 20.25 Пяць хвілін на жарты 20.30 Кантакт. Адрасы, прапановы, інфармацыі. 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.30 Трыбуна Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 22.35 Маё каханне, мой смутак 22.45 Ніка 23.00 Творчае маладзёжнае аб'яднанне Крок 23.35 Надвор'е

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Навіны 8.00 Агляд рынку нерухомасці 8.15 Вясёлыя ноткі 8.40 "Дзікая ружа" 9.05 Мультфільмы 9.20 Чалавек і закон 9.45 Справа 15.25 "Вайна гобатаў" 15.50 Паміж намі, дзяўчынкамі 16.05 Рок-урок 16.40 За кулісамі 17.25 Хакей. Кубак "Спартака". "Зоркі Расіі" — "Спартак" (Масква) 20.35 Надвор'е 20.45 З першых рук 20.55 Тэма 21.45 Конкурс маладых выканаўцаў эстраднай песні "Ялта — Масква — транзіт-94" 23.25 Праграма "Х" 23.40 Аўта-шоў

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Партабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Любімыя мелодыі 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Рэпарцёр 8.40 Без рэтушы 9.35 Тэлегазета 9.40 XX стагоддзе ў кадры і за кадрам 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Музычны дзіцячы фестываль "Екацярынбург — Масква", ч. 1 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.50 Ваша права 17.05 Чалавек справы 17.40 Свята кожны дзень 17.55, 19.25 "Спартак" (Масква) — "Спартак" (Уладзікаўказ). 1-ы тайм 18.50 Падрабязнасці 20.15 L-клуб 21.00 Я — лідэр 21.25, 22.50 "А. Чэлентана — кароль усіх дурняў". Забаўляльная праграма 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Фільм-прэм'ер

Санкт-Пецярбург

18.05 Мультфільм 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 18.55 Мультфільм для дарослых 19.05 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 19.55 "Аднойчы восенню", м/ф 20.45 Тэлеслужба бяспекі 20.55 Аранж ТБ 21.25 Тэлемагазін 21.30 Будні 22.00 Спорт, спорт, спорт... 22.15 Ваш стыль 22.20 "Угрум-рака", м/ф, с. 1

Серада, 31.08

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Надвор'е 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.35 Фільм-канцэрт 9.05 "Маё каханне, мой смутак" 10.05 Аэробіка 10.35 Дыялог з прыродай 11.15 Ваўчок-шоў 11.35 Тэлевізійны Дом кіно 12.40 "Славянскі базар-94". Канцэрт зорак славянскай эстрады 16.30 Відзьма-нявідзьма 17.30 Навіны 17.40 Мультфільм 18.10 Навіны (Гомель) 18.25 Бі-бі-сі 19.00 "Крэда" 19.20 Баскетбол. РТІ (Мінск) — "Аквабыус" (Валгаград). 2-гі тайм 20.10 Мультфільм для дарослых 20.25 Пяць хвілін на жарты 20.30 Кантакт 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.30 Трыбуна Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 22.20 "Маё каханне, мой смутак" 23.20 Пад купалам Сусвету 23.30 "Крок". "Карамболь" 24.05 НІКа 0.20 Надвор'е

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.20 Навіны 8.00 Расійскі дайджэст 8.15 "Суседзі". Мультфільм 8.30 "Дзікая ружа" 8.55 Клуб падарожнікаў 9.45 Дзелавы веснік 10.00, 13.00 Прамы рэпартаж аб вывадзе расійскіх войск з Германіі 15.25 "Вайна гобатаў" 15.50 Наш музычны клуб 16.05 "Лятаючы дом" 16.40 За кулісамі 17.25 Свет сёння 17.40 Тэхнадром 17.50, 20.35 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая ружа" 18.50 Калі... 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 Рэпартаж аб вывадзе расійскіх войск з Германіі 21.10 "Графіня", м/ф 22.40 У гасцях у М. Магамаева 23.30 У свеце джаза

Канал "Расія"

6.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Добрай раніцы 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Тэлегазета 8.30 "Санта-Барбара" 9.20 Ранішні канцэрт 9.40 Галасы 10.10 Сялянскае пытанне 10.30 Урачыстая цырымонія вываду расійскіх войск з Германіі 15.20 Музычны дзіцячы фестываль "Екацярынбург — Масква", ч. 2 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія (Далёкі Ўсход) 16.50 Рубяжы 17.05 Кормчая кніга (Модны мастак Нікас Сафронаў) 17.35 Ніхто не забыты 17.40 Свята кожны дзень 17.55 Футбол. Дынама (Масква) - Ротар (Валгаград) 1 тайм 18.50 Падрабязнасці 19.00 Весці 19.25 Футбол. Дынама (Масква) - Ротар (Валгаград) 2 тайм 20.20 Санта-Барбара 21.10 "Бывай Германія" рэпартаж 22.00 Весці 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Адыходзячая натура. Праграма Льва Аннінскага

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.20 "Кубік", мульт 14.45 "Рабі раз", м/ф 16.10 Еўрапейскі калейдаскоп 16.40 "Расстаючыся з фільмам". Аб творчасці В. П. Салаўёва-Сядога 17.10 Мульфільм 18.55 Мультфільм для дарослых 19.05 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 20.05 Блеф-клуб 20.45 Тэлеслужба бяспекі 20.55 Фільм-канцэрт 21.10 Музычны момант 21.25 Тэлемагазін 21.30 Будні 22.00 Спорт, спорт, спорт... 22.15 Ваш стыль 22.20 "Угрум-рака", м/ф, с. 2

Чацвер, 1.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Надвор'е 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.35 "Крэда" 8.55 Урокі здароўя 9.20 "Маё каханне, мой смутак" 10.20 "Яму было 33..." Кампазітар А. Арэхаў 11.05 "Залаты плёс", д/ф 11.55 Мультфільмы 12.20 "Славянскі базар-94". "Песнярам" — 25. Канцэрт 15.05 "Карусель на базарнай плошчы", м/ф 16.30 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. "Радкі, абпаленыя вайной". А. Куляшоў 17.10 "Бімбат". Праграма для падлеткаў 17.30 Навіны 17.40 Мультфільм 18.05 Зачытайце маё пісьмо... 18.10 Навіны (Гродна) 18.25 Навіны Бі-бі-сі 19.00 Сустрэча ў прамым эфіры са Старшынёй аблвыканкама С.М.Домашам (Гр.) 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 "Маё каханне, мой смутак" 22.35 Пад купалам Сусвету 22.45 НІКа 23.00 "Крок" 0.20 Надвор'е

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Навіны 8.00 Агляд рынку нерухомасці 8.20 Паглядзі, паслухай... 8.40 "Дзікая ружа" 9.10 Гучыць домра 9.25 Каўказ. "Кабардзіна-Балкарыя", д/ф 9.45 Прадпрымальнік 15.25 "Вайна гобатаў" 15.50 Дзеці Масквы 16.40 Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір" 17.25 Дакументы і лёсы 17.40 Загадка СБ 17.50, 20.30 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая ружа" 18.50 "Каб памяталі..." Аўтарская праграма Л. Філатава 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Масква—Крэмль 21.00 Лато "Мільён" 21.30 Падарожжа да ведаў 22.00 Конкурс маладых выканаўцаў эстраднай песні "Ялта—Масква-транзіт-94". Закрыццё конкурсу

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Сем нот у цішыні 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Паехалі 8.35 "Санта-Барбара" 9.25 "Катлаван", д/ф 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.30 "Гледзячы з Ніжняга". Аўтарская праграма Н. Зверавай 16.50 М-трэст 17.05 Будні 17.45 Свята кожны дзень 17.55 У свеце аўта- і мотаспорту 18.25 Свая гульня 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.25 Пяць хвілін аб добрым жыцці 20.30 Гранд-рэпартаж 21.05 Ціхі дом 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 ЭКП

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 Іканастас вайны 13.45 Урок нямецкай мовы 14.00 "Загадка бухты Кратэрнай", т/ф 14.45 "Леў Талстой", "Анафема", м/ф 16.20 Сем пятніц на тыдні 16.40 "Запомні, прынцэса, ці Тайна бабульчынай шкатулкі". Тэлеспектакль 17.40 Рэформа і ўлада 18.10 Мультфільм 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Чалавек з бульвара Купуцынаў", м/ф 20.45 Тэлеслужба бяспекі 20.55 "Габой", м/ф 21.25 Тэлемагазін 21.30 Па ўсёй Расіі 22.00 Спартыўныя навіны 22.15 Ваш стыль 22.20 "Вячэрні звон"

Пятніца, 2.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Эканамікст 8.20 Пад купалам Сусвету 8.30 Надвор'е 8.40 Пяць хвілін на жарты 8.45 "Роздум аб казцы", д/ф 9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. "Радкі, абпаленыя вайной". А. Куляшоў 9.35 "Маё каханне, мой смутак" 10.35 Фільм-канцэрт 11.05 Роднае слова 11.35 "Як гэты дзень нашчадкі назавуць?" Сённяшні дзень ахвяр Чарнобыля 12.35 "Хаджа Насрэдзін". Мільтфільмы 1-ы і 2-і 13.00 "Бімбат". Праграма для падлеткаў 13.20 "Законны шлюб", м/ф 16.35 Мультфільмы 16.55 "Бімбат" 17.15 Дзённік Прынёмання (Гр.) 17.25 Толькі па пятніцах (Гр.) 18.00 Да свята беларускай пісьменнасці і друку. У перапынку (18.40) — Навіны (Магілёў) 20.05 Эканамікст 20.15 Кінанарыс 20.25 Пяць хвілін на жарты 20.30 Кантакт 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 "У паласе прыбою", м/ф 23.05 Студыя "Тэлесябрына" 23.20 НІКа 23.35 Пад купалам Сусвету 23.45 Надвор'е

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Навіны 8.00 Новы старт 8.15 Сарока 8.40 "Дзікая ружа" 9.10 Лідзія Скоблікава. Аўтапартрэт 9.45 Бізнес-клас 15.25 "Прададзены смех", м/ф, с. 2 16.35 Мультфільмы 16.50 Азбука ўласніка 17.25 Кіпр: скрыжаванне болю і надзеі 17.45 Чалавек і закон 18.15, 20.35 Надвор'е 18.20 "Дзікая ружа" 18.50 Поле цудаў 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 Чалавек тыдня 21.05 "Кожнаму сваё пекла", м/ф (Францыя) 23.10 Палітбюро 24.00 Чэмпіянат свету па водных відах спорту

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула 730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 "Гарадок" 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Паехалі 8.35 Йозеф Сук. Серэнада для камернага аркестра 9.00 "Санта-Барбара" 9.50 Тэлегазета 9.55 "К-2" прадстаўляе: "САС" 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.50 "Яшчэ не чалавек", м/ф, с. 1 17.45 Свята кожны дзень 17.55 Шарман-шоў 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.25 Рэк-тайм 21.00 Кліп-Антракт 21.05 Зала чакання 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 "Таіс", м/ф

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 Мультфільм 13.40 "Юлька, Васька і іншыя", т/ф 14.10 "Мастацтва Фядоскіна", д/ф 14.45 "Чалавек з бульвара Капуцынаў", м/ф 16.25 Тэлемагазін 16.30 Мультфільм 16.40 "Запомні, прынцэса, ці Тайна бабульчынай шкатулкі". Тэлеспектакль 17.25 "Калі іграе клавесін", м/ф 18.10 Мультфільм 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Башы-Ачук", м/ф 21.00 Тэлемагазін 21.30 Будні 22.00 Спартыўныя навіны 22.15 Ваш стыль 22.20 "Папяровы тыгр", м/ф (ЗША)

Субота, 3.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Надвор'е 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.35 Здароўе 9.00 Мультфільмы 9.30 "У паласе прыбою", м/ф 11.00 Паказвае Гомель 12.00 Шматгалоссе 12.45 "Лулу — анёл кветак", с. 3 13.20 "Бімбат" 13.40 "Пакінуць след..." Памяці дырыжора Ю. Цырука 14.15 "Кінь у мяне яблыкам". Кароткаметражны фільм 14.50 "Чорная дарога", д/ф 16.00, 18.10 Тэлефестываль "Песню бярыце з сабою" ў Магілёве 17.10 Чэмпіянат свету па мотагонках 19.05 "Чарапашкі ніндзя" 19.30 "Нов і К"-топ-10 20.30 Пяць хвілін на жарты 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 "Самазабойца", м/ф 23.15 Пад купалам Сусвету 23.15 "Каскад" 23.35 Відзьма-нявідзьма

Канал "Астанкіна"

6.30 Суботняя раніца дзелавога чалавека 7.15 Спорт-шанц 7.45 Слова пастара 8.00 "Марафон-15" — малышам 8.30 Масква. Беларускі вакзал 8.45 Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір" 10.00 Ранішняя пошта 10.30 Я — жанчына 11.00 Навіны культуры 11.10 Смак 11.25 "У мёртвай пятлі", м/ф 12.55 Палітра 13.30 Тэлескоп 14.00, 23.30 Навіны 14.15 Рэпартаж аб сустрэчы расійскіх войск, што прыбылі з Германіі 15.00 Мініяцюра 15.10 "Кэтвізл" 15.35 "Спявай, гітара" 16.05 "Жыццё заапаркаў" 16.50 Шчаслівы выпадак 17.40 Да і пасля 18.35 "Айвенга", м/ф (ЗША), с. 3 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Навіны плюс 20.35, 23.40 Надвор'е 20.45 "Камісар", м/ф (ЗША), с. 11 21.45 "Гавары мне пра Расію". Канцэрт майстроў мастацтваў, прысвечаны вываду расійскіх войск з Германіі 23.45 Акадэмія

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 Мульці-пульці 7.45 "Прэлюдыя да біяграфіі", д/ф 8.05 Студыя "Рост" 8.35 Пілігрым 9.20 Рэтрашлягер 9.50 Да Масквы — далёка 10.35 "Каранцін", м/ф 11.55 Тэлеконкурс юрыстаў 12.40 Сялянскае пытанне 13.20 Зоркі Амерыкі 13.50 Мульці-пульці 14.00 "Расія маладая", д/ф, с. 9 14.55 Тэлеэрудыт 15.00 Цішыня N 9 15.45 "ФБР і мафія". Праграма цыкла "Паліцыя ЗША" 16.20 Футбол без межаў 17.15 "Легенда пра Гаявата", мульт. (ЗША) 18.10 Тэлеэрудыт 18.15 Вуснамі дзіцяці 18.45 Свята кожны дзень 19.25 "Аіда". Фільм-опера 21.10 Мультфільм для дарослых 21.20 Кліп-антракт 21.25 Джэнтльмен-шоў 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Праграма "А" 23.35 "Шчаслівыя разам", м/ф (ЗША)

Санкт-Пецярбург

9.00 "Гадзіна Фрэйзера" 9.30 Чароўная лінія 9.45 "Папяровы тыгр", м/ф (ЗША) 11.35 Тэлефільм аб творчасці М. Цвятаевай 13.00 Хуткая дапамога 13.35 "Рэспубліка Шкід", м/ф 15.15 Музычны фільм 15.30 Мультфільмы 16.00 Аўтапілот 16.15 Мультфільмы 16.45 "Скарб рыцара Мілоты", м/ф 18.05 "Трамплін". Усмешка Джаконды 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 18.55 Экспрэс-кіно 19.15 "Страсці" 20.55 Б. Цішчанка. Канцэрт для арфы з аркестрам 22.05 Ваш стыль 22.10 "Угрум-рака", м/ф, с. 3 23.15 "Гісторыя таблеткі". Тэлефільм

Нядзеля, 4.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Пяць хвілін на жарты 8.25 Слова да чалавека 8.55 "Самазабойца", м/ф 10.25 Нядзельная пропаведзь 10.35 Дайнова-інвест: "MTV. Лепшыя хіты" 11.05 Беларускі тур 11.25 "Чарапашкі ніндзя" 11.50 Аэробіка 12.20 На музычных паралелях 13.10 Праспект 13.40 Вяскоўцы 14.10 Тэлебом 15.00 Святочны канцэрт, прысвечаны Дню работнікаў нафтавай і газавай прамысловасці 16.40 Мультфільмы 17.20 "Гінес-шоу" 17.50 Тэлеклуб "Гаў-гаў" 18.20 Дзелавы веснік 18.35 "Чарапашкі ніндзя" 19.00 Метраном 19.50 Мультфільмы для дарослых 20.00 Панарама 20.35 Пяць хвілін на жарты 20.40 Калыханка 21.00 Пад купалам Сусвету 21.10 Камп'ютэрны палігон 21.25 "Сінема" прадстаўляе 21.30 "Чалавек з Карлеоне", м/ф (Італія) 22.55 Запрашаем на вячоркі

Канал "Астанкіна"

7.15 Алімпійская раніца 7.50 Спортлато 8.00 Марафон-15 8.30 Раным-рана 9.00 Палігон 9.30 Пакуль усе дома 10.00 Хрустальны чаравічак 10.55 Экстра-НЛА 11.25 Дзень добры! 11.55 "Пасля Сталыпіна", д/ф, с. 4 12.55 Мультфільм 13.10 "Падводная адысея каманды Кусто" 14.00, 17.20, 23.00 Навіны 14.20 Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір" 15.00 Жывое дрэва рамёстваў 15.05 Мультфільм 15.20 Амерыка з М. Таратутам 15.55 Хакей. Кубак "Спартака". Фінал 18.30 Тэлелоцыя 18.45 Бамонд 19.05 Надвор'е 19.10 "Вясёлы Вялікдзень", м/ф (Францыя) 21.00 Нядзеля 21.50 Спартыўны ўік-энд 22.15 Каханне з першага погляду 23.10 Вакзал мары

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 Мульці-пульці 7.45 Здарова жывеш 8.00 Студыя "Рост" 8.30 Добрай раніцы, Еўропа 9.00 Сусветная вёска 9.30 К. Мажэйка. Рэпартажы з Іспаніі 10.00 Аты-баты... 10.30 У доме Гогаля 11.00 "Яна абараняе Радзіму", м/ф 12.30 Кліп-антракт 12.40 Сялянскае пытанне 13.30 Не высечы... 13.35 Сігнальны экземпляр 13.45 У свеце жывёл 14.40 Кіно ў верасні 14.55 Футбол. "Спартак" (Масква) — "Тарпеда" (Масква) 17.00 "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч" 17.55 Багема 19.25 "Карціна", м/ф 21.10 Каробка перадач 21.25 У Ксюшы 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 "Амур, эрас, танатас у інтэрпрэтацыях А. Сігалавай" 23.05 Чэмпіянат свету па водных відах спорту

Санкт-Пецярбург

9.00 "Гаючае слова" 9.30 "Клемянціна" 10.00 Экспрэс-кіно 10.15 Фільм-канцэрт 11.00 Нядзельны лабірынт 12.30 Сем сланоў 13.00 Рамансы П. Чайкоўскага ў выкананні Г. Вішнеўскай 14.40 Мультфільмы 14.50 "Дванаццаць крэслаў", м/ф 16.50 Залаты ключ 17.00 Кідайка 17.40 Гістарычны альманах 18.30 Інфарм-ТБ 18.55 "Санта Крус". Тэлеспектакль 20.25 "Восем дзён надзеі", м/ф 21.40 Ваш стыль 21.45 Адамаў яблык 22.45 "Угрум-рака", м/ф, с. 4

СУСТРЭЧА НАД СЬВІЦЯЗЬЗЮ

Тры сонечныя дні, праведзеныя ўдзельнікамі канфэрэнцыі ў сьвіцязянскім рэгіёне, - гэта незабыўныя ўспаміны й спатканьні. Гэта жывы дыялёг нашчадкаў на зямлі Беларусі з сваім славутым паэтам-ліцьвінам Адамам Міцкевічам. Ускалыханы Навагрудчынай, ён сваімі творамі і публіцыстычнай дзейнасьцю заклаў той каштоўны пласт культуры, маралі і этыкі, які і сёньня яднае нас - беларусаў, палякаў, літоўцаў, расейцаў, украінцаў, габрэяў, татараў ды інш. Вось чаму адначасова з мовай польскай пачэсна гучалі беларуская, расейская.

Першы дзень быў прысьвечаны разгляду навуковых рэфэратаў: "Беларуска-польскія культурныя сувязі на старонках часопіса "Сьвіцязь" (праф.Сяргей Габрусевіч, Горадня); "Палонія амэрыканская і адраджэньне на Беларусі польскай культурнай спадчыны" (праф. Барыс Клейн, ЗША); "Аб неабходнасьці стварэньня гісторыка-гэаграфічнага слоўніка мясцін памяці Міцкевіча" (д-р Алі Міськевіч, Польшча); "Беларускія першаэлемэнты ў паэзіі А.Міцкевіча (д-р Мечыслаў Яскевіч, Польшча); "Тадэвуш Касьцюшка ля вытокаў сучасных дэмакратый" (праф. Клара Рукшына, Менск); Цікавыя думкі выказаў праф.Станіслаў Макоўскі ў рэфэраце "Міцкевічаўскі вобраз "Дзядоў" у "Крулю-Духаў" Юліюша Славацкага". Усяго прадстаўлена каля 30 рэфэратаў, пераважна гасьцямі з Польшчы.

Аўтар гэтых радкоў прапанаваў удзельнікам тэму "Сьвет інтымных пачуцьцяў у паэзіі Міцкевіча і Купалы" і ён перакананы, што настаў момант па-новаму прачытаць неўміручую спадчыну Міцкевіча і Купалы з мэтай пошуку больш рацыянальных падыходаў у высьвятленьні польска-беларускіх літаратурна-этнічных узаемасувязяў і кантактаў. Гэтыя творы сімвалізуюць повязь ня толькі духоўную, але й генэтычную, абумоўленую касьмічным уплывам, мала вывучаную. Вось некалькі штрыхоў гэтай на дзіва цікавай повязі. Па-першае, прамацi Прырода вельмі загадкава спланавала зьяўленьне абодвух паэтаў на сьвет. Адам зьявіўся ў самую доўгую сьнежаньскую ноч, на калядную куцьцю, вігілію. Янка свае народзіны засьведчыў у самую кароткую ноч чэрвеня, калі зацьвітае кветка людзкога шчасьця, лясная папараць. Цыклавым сутыкненьнем сонцадзенства Прырода адкрыла фэномен духу нашага народа - Міцкевіча й Купалу. Факт, што яны сыны адной зямелькі, якая завецца Навагрудзка-Радашковіцкім памежжам, гаворыць сам за сябе. Іх біялагічныя і сацыяльныя пачаткі фармаваліся менавіта тут, у Завосьсі і Вязынцы. Характар этнагэнэзу Міцкевіча і Купалы афарбаваны малюнкамі Віліі і Нёмана. Як кажуць, Бог не паскупіўся, абодвум даў вялікі розум, вонкавую прыгажосьць і талент. Надзяліў песенным дарам, тонкім музычным слыхам (Міцкевіч іграў ахвотна на друмлі, Купала - на жалейцы і скрыпцы). Яны пасланцы шчасьця. Але ці былі шчасьлівымі Маэстры?

Трэба скінуць вэлюм хлусьні і сказаць праўду, што Міцкевіч і Купала былі пазбаўлены законнага права на грамадзянскае жыцьцё і сьмерць. Выпадкова ці не, але іх забойства якраз прыпадае на той самы тыдзень, калі яны нарадзіліся. Міцкевіча атруцілі ў Істамбуле, Купалу скінулі з дзесятага паверху ў гатэлі "Масква". Злачынства зьдзейснена польскай эміграцкай элітай з Францыі, лідэрам якой быў князь Чартарыйскі. Купалу пазбавілі жыцьця спэцслужбы КДБ.

Зямля Беларусі запланавала й адкрыла чалавецтву сваіх сыноў як найздатнейшую праяву людзкасьці, але зайздросныя суайчыньнікі гвалтоўна абарвалі іх фізічнае жыцьцё. Тым ня менш, духоўная повязь пабрацімаў сёньня вельмі актуальная і каштоўная. Міцкевіч марыў, што яго вершы дойдуць пад сялянскія стрэхі і іх запяюць вясковыя дзяўчаты, бо ў салёнах яго паэзіі не прызнавалі. З XIX стагоддзя Міцкевіч прароча вітаў свайго тады яшчэ невядомага брата па пяру. І вось гэты другі аўтарытэтна, як эстафету, прыняў мару свайго земляка, працягнуў руку вітаньня ў XX стагоддзе. Ім стаў не хто іншы, як Купала.

Працягвалася канфэрэнцыя другі і трэці дзень - гэта наведваньне музея паэта ў Навагрудку, знаёмства з шляхам Міцкевіча, ускладаньне кветак на магілу Марылі (пані Путкамер), агляд касьцёла ў Беняконях, гая Марылі з памятным каменем.

Мясцовы паэт Міхась Валасевіч зачараваў гасьцей цудоўнымі вершамі, прысьвечанымі каханьню Марылі і Адама. Чытаў ён іх натхнёна і па-польску, і па-беларуску. І тут спакваля падумалася пра купалаўскае, што Міцкевіч - "вечна жывая паэзія".

Скончылася "Сустрэча над Сьвіцязьзю" у гасьцінным домiку Элізы Ажэшкі ў Горадні.

Арганізатарамі гэтай цікавай імпрэзы былі Камітэт памяці Міцкевіча, Саюз палякаў Беларусі, гарадзенскі аддзел Беларускага фонда культуры. Чынны ўдзел у ажыцьцяўленьні праграмы прынялі мясцовыя ўлады Навагрудка і арганізацыі з Ліды, Воранава, Беняконяў - прыхільнікі сьвяткаваньня 200-годдзя з дня нараджэньня Міцкевіча.

Сяргей ДРОЗД,
сябра Рады Гарадзенскай краязнаўчай асацыяцыі.

РУЙНАВАЦЬ - НЕ БУДАВАЦЬ

Год пяць таму ў скверы, што месьціцца ў Горадні між рачным тэхнічным нучасткам й рачным портам, былі ўстаноўлены скульптуры, высечаныя з дуба. Памятаю, што мастакі працавалі над прывезенымі кавалкамі дрэва па некалькі тыдняў, каб надаць ім выгляд твораў мастацтва.

Зараз тое, што вабіла вока прыгажосьцю, зруйнавана вандаламі.

На здымку: так выглядаюць творы мастацтва ў скверы над Нёманам.

Фатаграфаваў В.ГАРОШКА.

У ШЭФІЛДЗЕ НА БЕЛАРУСАЎ НІХТО НЕ «СТАВІЎ»

Сабраны медаль у асабістым турніры сярод жанчын і камандная "бронза" у мужчынскіх спаборніцтвах - такі вынік выступленьня беларускіх спартсмэнаў на чэмпіянаце сьвету па сучаснаму пяцібор'ю.

Гамяльчанка Жана Шубянок, якая вярнулася ў вялікі спорт пасьля нараджэньня сына, у Шэфілдзе паказала ўсе свае найлепшыя якасьці. І нават магла стаць уладальніцай залатога медаля, але не хапіла нязначнай колькасьці ачкоў у апошніх відах праграмы. Андрэй Смірноў, Сяргей Коршун і Аляксандр Барысенка, якія складалі мужчынскую каманду, таксама выступілі вельмі ўдала, заняўшы трэцяе месца.

На жаль, у эстафеце справы ў хлопцаў не заладзіліся. У стральбе беларусы цэліліся пераважна ў "малако" і фінішавалі толькі дзесятымі. Плаваньне, фехтаваньне, верхавая язда і крос не зьмянілі сітуацыю. У выніку - дзевятае месца. А чэмпіёнамі сьвету ў гэтых дысцыплінах сталі галоўныя фаварыты - венгры, далей - палякі й расейцы.

ЛІДЭРА ЗМОГ СПЫНІЦЬ ТОЛЬКІ АЎТСАЙДЭР

Нацыянальная зборная Беларусі ў таварыскай сустрэчы з першай зборнай Польшчы (матч адбыўся ў Радоме) згуляла ўнічыю 1:1. Гол у адказ забіў на 37-ай хвіліне Вяргейчык. А днём раней ў Аночна спаборнічалі алімпійскія дружыны краін. Тут перамогу з лікам 1:0 атрымалі беларускія футбалісты (Богуш, аўтагол, 42-я хвіліна).

Нягледзячы на гульні зборных, без антракту працягваецца першынство Беларусі.

Сенсацыя мінулага тура ў першай футбольнай лізе: віцебскі КІМ, які дагэтуль перамагаў у пяці матчах, згубіў ачко ў хатняй сустрэчы з берасьцейскім "Дынама". Гаспадары аднавілі раўнавагу ў ліку на апошніх хвілінах гульні,рэалізаваўшы 11-мятровы. Нічыя (0:0) зафіксавана і ў матчы менскага "Тарпеда" з бабруйскім "Фандокам". І калі першыя тры каманды збавілі ход, то чэмпіён - менскае "Дынама" - зрабіў крок наперад, з буйным лікам (6:1) выйграўшы ў віцебскага "Лакаматыву".

У шасьцёрку мацнейшых таксама ўваходзяць "Абутнік" і "Гомсельмаш". Лідзкі клуб дабіўся чарговай перамогі - над салігорскім "Шахцёрам" (1:0), а каманда з горада над Сожам "патапіла" гарадзенскі "Нёман" (1:0). Працягвае каціцца ўніз рэчыцкі "Ведрыч", які ў Магілёве прайграў мясцоваму "Тарпеда" (0:1). Вось вынікі астатніх сустрэч шостага тура: "Дынама-93" (Менск) - "Маладзечна" - 3:1; "Дняпро" (Магілёў) - "Шыньнік" (Бабруйск) - 2:0.

Г.ВАСІЛЕВІЧ.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

Мінулы тыдзень выдаўся непадобным на іншыя. На шчасьце, не зарэгістравана ніводнай чалавечай ахвяры. Аднак колькасьць злачынстваў не зьмянілася. Усяго іх учынена 159, у тым ліку 16 цялесных пашкоджаньняў, 2 рабаваньні, 104 крадзяжы і адно згвалтаваньне.

У 24 дарожных аварыях 2 чалавекі загінулі, 27 - атрымалі раненьні. Два дарожна-транспартныя здарэньні ўчынены нецьвярозымі вадзіцелямі.

У перадвыхадныя і ў выхадныя дні ў вобласьці праведзена праваахоўчая апэрацыя "Правапарадак", у ходзе якой у Горадні і другіх населеных пунктах правяраліся гатэлі, рэстарацыі, базы, склады, крамы і іншыя месцы.

Падчас апэрацыі амаль 400 грамадзян былі затрыманы за дробнае хуліганства, 620 - за распіцьцё сьпіртных напояў у грамадзкіх месцах і зьяўленьне на вуліцах у нецьвярозым стане, 83 - за выраб і набыцьцё самагону.

За тры дні канфіскавана 19 адзінак вогнестрэльнай зброі і 42 боепрыпаса.

Адначасова на дарогах вобласьці было праверана 6146 аўтамабіляў. Пры гэтым выяўлены 1684 парушэньні правілаў дарожнага руху, у 133 выпадках вадзіцелі сядзелі за рулём у нецьвярозым стане.

Усяго ж было раскрыта 65 злачынстваў па лініі крымінальнага вышуку, выяўлены 94 эканамічныя злачынствы і 141 адміністрацыйнае правапарушэньне ў гэтай сфэры.

Не сакрэт, што кошт аднаго лабавога шкла з іншамаркі даходзіць да 200 даляраў, а гэта складае паўгадавы заробак грамадзяніна Беларусі. Менавіта гэтыя абставіны, а таксама дэфіцыт выклікалі прыкметны ўсплёск такіх крадзяжоў. Вось хроніка толькі двух выхадных сутак.

У суботнюю ноч непашанцавала адразу траім уладальнікам "Аўдзі": легкавікі стаялі ў дварах дамоў на вуліцах Паповіча і Лідзкай. Праз суткі на вуліцы Кабяка і плошчы Дзекабрыстаў шкло зьнялі ўжо з двух "Фальксвагенаў". Апошнімі днямі і ў Шчучыне зьнялі шкло з двух "Опеляў".

Відаць дзейнічаюць злодзеі-прафесіяналы і, напэўна, па заказу.

❐

Адсутнасьць на запраўках бэнзіну таксама выклікала павелічэньне крадзяжоў паліва. За тыдзень іх учынена ажно шэсьць. 1500 літраў бэнзіну скрадзена са складу ГЗМ калгаса "Сьвітанак" Зэльвенскага раёна. Злодзей затрыманы і знаходзіцца за кратамі. Ім аказаўся качагар аднаго з калгасаў Лідзкага раёна.

❐

У Берастаўіцы вадзіцель бензавоза з райспажыўсаюза "зэканоміў" 110 літраў А-76, але "прыватызаваць" паліва яму перашкодзіла міліцыя, як, дарэчы, і трактарысту торфазавода "Ашмянскі", які "выдаіў" з "жалезнага каня" 120 літраў саляркі.

❐

У апошні час узбуджаны дзьве крымінальныя справы і супраць некаторых супрацоўнікаў гарадзенскай нафтабазы, якія так сама вялікія "майстры" адпампаваць з ёмістасьцей паліва і сьлізнуць яго "налева".

❐

Зусім нягасьцінна абыйшоўся невядомы злачынец у прыбіральні казіно гатэля "Турыст" з галяндцам - 47-гадовым вадзіцелям замежнай фірмы. У выніку, іншаземец з чэрапна-мазгавой траўмай і без 40 тысяч беларускіх рублёў і 20 нямецкіх марак апынуўся ў шпіталі.

Злачынца затрыманы. Устаноўлена, што ён быў раней судзімы.

І.ДАНІЛОВІЧ.

УВАГА - ДЗЕЦІ!

Сканчаюцца летнія вакацыі ў дзяцей, днямі пачынаецца новы навучальны год. За гэтыя тры месяцы шмат хто з дзетак адвык ад інтэнсіўнага вулічнага руху і нават страціў пільнасьць у паводзінах на вуліцах горада. Таму менавіта зараз вельмі важна нагадаць нашым дзеткам правілы дарожнага руху. На вялікі жаль, толькі за гэты год у Гарадзенскай вобласьці адбылося 76 дарожна-транспартных здарэньняў, у якіх 5 дзяцей загінула і 73 атрымалі розныя раненьні.

"Увага - дзеці!" - пад такім дэвізам у Беларусі з 20 жніўня па 10 верасьня праводзіцца дарожны рэйд, прымеркаваны да пачатку навучальнага года ў школах. "Увага - дзеці!" - гэты заклік найперш для вадзіцеляў.

2 жніўня, днём вадзіцель ГАЗ-24 наехаў на вучня 6-клясы г.Горадні. "Набліжаючагася аўтамабіля я не заўважыў", - так адказаў непаўналетні Дзіма. Дарэчы, такія тлумачэньні ад дзяцей даводзіцца чуць часьцей за ўсё. Канешне, найперш павінны быць уважлівымі вадзіцелі. Заўважыўшы на вуліцы дзяцей, падлеткаў, ім неабходна ацэньваць іх намеры.

Бацькам малодшых школьнікаў неабходна ў першую чаргу паказаць бясьпечны маршрут у школу. Зрабіць гэта неабходна разам з дзяцьмі.

Сёньня дарэчы пагаварыць аб тым, як арганізаваць навучаньне дзяцей правілам дарожнага руху ў школах, дзіцячых дашкольных установах. Ніхто не застрахаваны ад няшчасных выпадкаў на вуліцы і дарогах, і ўсё ж там, дзе навучаньню дзяцей дарожным правілам надаецца ўвага, ёсьць і станоўчыя вынікі. Добра пастаўлена работа па папярэджаньню дзіцячага дарожна-транспартнага траўматызма ў дзіцячых садках N 5 і N 79, а таксама ў сярэдніх школах N 5 і N 16 Горадні.

У першыя дні дыслакацыя нарадаў ДАІ ў гарадах і раёнах перамесьціцца да школ, якія знаходзяцца побач з дарогамі.

Апэрацыя "Увага - дзеці!" - гэта пачатак вялікай работы на поўны навучальны год і далейшы час. Толькі агульнымі сумеснымі намаганьнямі можна дамагчыся станоўчых вынікаў для бясьпекі дзяцей на вуліцах і дарогах.

Г.БАРАДЗІН,
старэйшы інспектар ДАІ Гарадзенскага аблвыканкама.

"ПАГОНЯ"
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ
Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".
Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.
Пры перадруку спасылка абавязкова.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў,4.
Заказ 3369.
Тыраж 3713 асобнікаў.